

Upravništvo: Ljubljana, Pucnijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Iskrna oddelka: Ljubljana, Pucnijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje in
inženjstvo: UPI S. A., MILANO

Računa: za Ljubljansko pokrajino pri postojb-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

Hervorragende Kampfmoral unserer Truppen Grosse Heftigkeit der Angriffe in Italien - Der Feind zum Stehen gebracht - Stärkere Sowjetangriffe nördlich Jassy abgewehrt

Aus dem Führerhauptquartier, 2. Juni.
DNB. Das Oberkommando der Wehr-
macht gibt bekannt:

Bei den schweren Kämpfen in Italien,
die sich gestern besonders im Raum von
Velletri und Valmontone zu grösserer Heftig-
keit steigerten, bewährte sich die
Kampfmoral unserer Truppen immer
wieder gegen die zahlenmässige und materielle
Überlegenheit des Feindes. So wurde dort auch
gestern wieder der mit massierten Infanterie- und
Panzerkräften und mit Unterstützung starker
Luftstreitkräfte angreifende Feind zum Stehen
gebracht. Ein inzwischen abgeriegelter
Einbruch, den der Gegner nördlich Velletri
erzielen konnte, kostete ihn schwerste
blutige Verluste.

In diesem Frontabschnitt haben sich die
65. Infanterie-Division unter General-
leutnant Pfeiffer, die durch Teile der 4.
Fallschirmjäger-Division verstärkte 3. Pan-
zergrenadier-Division unter Generalmajor
Hecker und eine aus Einheiten des Heeres und
der Fallschirmtruppe zusammenge-
setzte Kampfgruppe unter Generalleutnant
Greiner hervorragend unterstützt durch
Artillerie und durch Flakartillerie der
Luftwaffe, besonders ausgezeichnet.

Nachtschlachtflugzeuge griffen feindliche
Batterien und Kolonnen im Raum von
Ariena sowie den Ort selbst mit Bomben
und Bordwaffen an.

Am Nordhang der Lepiner-Berge setzten
sich unsere Divisionen nach Abwehr zahl-

reicher feindlicher Angriffe aus dem Nord-
ufer des Sacco-Flusses ab. Im Raum von
Sora wurden vor unseren neuen Stellungen
alle Angriffe des Gegners abgeschlagen.

Leichte deutsche Seestreitkräfte versen-
kten vor Livorno ein britisches Schnell-
boot und beschädigten ein weiteres schwer.
Vor der Dalmatischen Küste versenkten
sie 6 vollbesetzte Küstenmotorschiffe und
1 Tanker. Zahlreiche Gefangene wurden
eingebracht.

An der Ostfront wehrten deutsche und
rumanische Truppen nördlich Jassy stärkere
Gegenangriffe der Sowjets ab und
beriegten einige Einbruchsstellen. Starke
deutsche und rumänische Kampf- und
Schlachtfliegerverbände fügten hierbei dem
Feind schwere Menschen- und Material-
verluste zu.

An der übrigen Front kam es ausser ört-
lichen Gefechten im Karpathenvorland zu
keinen Kampfhandlungen von Bedeutung.

In der vergangenen Nacht führten starke
deutsche Kampf- und Schlachtfliegerverbände
zusammengefasste Angriffe gegen die Bahnknoten-
punkte Kasatin und Fastov.

Im Finnischen Meerbusen sank ein sow-
jetischer Bewacher nach Minentreffern.

Bei einem Angriff von 40 britischen
Flugzeugen auf ein deutsches Geleit vor
der westnorwegischen Küste wurden durch
Sicherungsfahrzeuge und Bordflak von
Handelschiffen 11 Flugzeuge vernichtet, 2
weitere in Brand geschossen.

Japansko prodiranje v Honanu

Glavno mesto pokrajine ogroženo - Čungking zahteva
nujno pomoč od Angloameričanov

Šanghaj, 1. junija. Zastopnik agencije »Unit-
ed Press« poroča iz Čungkinga, da se japon-
sko prodiranje proti Čungkingu, glavnemu mestu
pokrajine Honan nadaljuje z nezmanjšano na-
glico. Civilno prebivalstvo je bilo že evaku-
irano iz mesta. Zadnja poročila, ki so prispela
v Čungking potrjujejo, da so japonske čete
dosegle južni breg reke Milo, 50 km severno
od Čungkinga.

Drugi japonski oddelki so prodri preko
Tungčinga proti jugu. Dve japonski koloni
prodirata ob južnem bregu Tungčingkega je-
zera, da bi vzpostavili zvezo z japon-
skimi četami, ki stoje na južnem bregu
reke Milo. Tretja japonska kolona, ki prodira
proti severni obali Tungčingkega jezera, odri-
va čungkingške čete v gorovje. Vojaki krogi
v Čungkingu naglašajo, da pomaga japonskim
četam njihovo letalstvo s svojimi neprestani
napadi. V pokrajini Hupei so Japonci po
»Associated Press« zasedli strateško važno
mesto Kungjan.

Šanghaj, 1. junija. »Vojaki« položaj čung-
kingške Kitajske je zelo resen. Tako je izja-
vil po vesti »Associated Press« iz Čungkinga
tamkajšnji vladni zastopnik v svojem kome-
ntarju o novi japonski ofenzivi v pokrajini Ho-
nan. Potrdil je, da je Čungking ogrožen ter da
evakuirajo iz nje civilno prebivalstvo. Anglo-
američane je pozval, naj Kitajcem takoj pri-
skočijo na pomoč.

Bombe na kitajski letališči

Tokio, 1. junija. Japonski glavni stan je
objavil, da so japonske letalske sile na ki-
tajskem bojišču dne 29. in 30. maja hudo bom-
bardirale sovražnikovi letališči v Hengejangu in

Okrog Rooseveltove ponovne izvolitve

Stockholm, 1. jun. V Teksasu, največji
zvezni državi Zedinjenih držav je prišlo v
organizaciji demokratske stranke do res-
nega razkola. Večina demokratov naspro-
tuje Rooseveltovi ponovni kandidaturi ter
je zahtevala: 1. da se strankina manjšina,
ki se je izrazila za Roosevelta, ne sme
udeležiti strankinega zborovanja v letošnjem
juliju, 2. da mora kandidat, kakor
je bilo običajno do leta 1934, dobiti več
tretjini vseh glasov delegatov iz 48 držav
ter da se šele tedaj lahko prizna za stran-
kinega zastopnika v voilni borbi, 3. da se
črni ne smejo udeležiti demokratskih pred-
volitev in 4. da črnski otroci ne bodo sme-
li v šole za belce.

Z nobenim tem predlogov pa ne bodo
prodri, ker je Roosevelt, ki je bil že leta
1936, sklenil, da bo leta 1940. ponovno
kandidiral, takrat izkoristil svoj močni po-
ložaj ter odpravil določilo o dvotretjinski
večini. Njegovi pristaši v ostalih državah,
ki bi radi ostali pri delu in v službah, se
bodo pač čuvali, da bi izpremenili ta sklep
ali pa izključili skupino Rooseveltovih
pristašev iz Teksasa. V črnskem vpraša-
nju je najvišje zvezno sodišče, ki ga se-
stavljajo Rooseveltovi ljudje, odločilo, da
črncev ni mogoče izključiti od predvolitev.
Pa naj se dogodki razvijajo, kakor že ho-
čejo, značilno je le, da večina demokrat-
skih organizacij Roosevelta popolnoma
javno odklanja. To dejstvo vsekakor jas-
no kaže odpor proti njegovemu četrtnemu
predsedništvu. Nedvomno tradicionalno
demokratska država Teksasa novembra
ne bo glasovala za republikanskega kandi-
data, a kljub temu bo dobil Roosevelt v
Teksasu mnogo manj glasov kot sicer.

Roosevelt bo prvi ameriški cesar, je za-
pisal proti njemu usmerjen časopis »New
York Daily News«. Ta očitek bo v času
volilne kampanje gotovo še večkrat slišati.
Američani smatrajo, da je kljub vojni
uradna doba več kot 12 let popolnoma ne-
demokratska in nevarna, ker se bo v 16
letih stalnega vladanja enega moža raz-
vila v ameriški uravi organizacija, ki bo
povzročila, da bodo vse volitve brez po-
mena.

Na drugi strani pa ni nikogar, ki bi ga
mesto Roosevelta lahko izvolili. Deweyju
očitajo mnogi Američani njegovo izredno
majhno postavbo. Poslanec Gore je nedav-

no dejal: »Sredi reke ni dobro menjati
konja. Ako pa kdo to le stori, se naj ne
vsede na ponjake. Za žene Deweyjeva po-
stava očitno ni taka ovira kot za moža.
Veliki ženski list »Women Home Compa-
nion« objavlja v svoji aprilski številki re-
zultat vprašanj 2000 čitateljkami iz vseh
slojev in pokrajin. Takrat Willie se ni iz-
stopil iz borbe in so republikanske žene
tako izrazile svoje simpatije: 28% je
dobila Willie, 28,1 odstotkov Dewey,
4,5% Bricker, ostanek pa je bil neodlo-
čen. Demokratske žene so se 40% odločile
za Roosevelta, 5% jih je bilo za senatorja
Byrda, ostanek je bil neodločen. 7% žena
se je javno in odločno izreklo proti Roo-
seveltu. Teh rezultatov naravno ne gre
posplošiti, vendar pa so zanimivi zaradi
dejstva, ki ga časopis upravičeno poudarja,
ker bodo namreč tokrat prvič v zgo-
dovini Zedinjenih držav žene odločile o re-
zultatu volitev. Milijoni mož so na bo-
jišču in jih bo večina izmed njih prav
težko volila. Zaradi tega je zanimiva ugo-
tovitev lista, da je 53% žena zahtevalo ta-
kega predsednika, ki se bo vrnil h konse-
rativni politiki ter dežele ne bo obremenje-
val z novimi reformami. Poleg teh žena mo-
ramo smatrati free in Poljake za dvomljive
faktorje Rooseveltove skupine. Do se-
daj je veljala delavska organizacija CIO kot
strnjena organizacija Rooseveltovih
pristašev, toda najnovejša stavke v De-
troitu so pokazale, da vodstvo teh or-
ganizacij delavstva nima več trdnjo v rokah
ter da ne more preprečiti »divjih stavke«.

Smrtna obsodba veržnika

Rim, 1. jun. Posebno sodišče je obsodilo na
smrt predsednika farmacevtskega združenja
Alberta Coppola, ker je prodal na črni borzi
3500 kg sladkorja, ki je bil določen za far-
macevtske obrate. Sokrivci so bili obsojeni na
zaporne kazni do 30 let robije.

Opij mesto viskija

Sofija, 2. jun. Kairski časopis »La Reforma«
poroča, da je uporaba hašiša in opija v Egiptu
zaradi pomanjkanja viskija močno narasla.
Narkotična sredstva uporabljajo tudi pripad-
niki zavezniških čet.

Nova bolgarska vlada

Sofija, 2. jun. Svoji je bilo objavljeno na-
slednje uradno poročilo: Ministrski predsednik
Božilov je 1. junija regentom podal svojo
ostavko. Za ministrskega predsednika je bil
imenovan Ivan Bagrijanov. Nova bolgarska
vlada je sestavljena takole: ministrski pred-
sednik in začasnji zunanji minister Ivan Bagri-
janov, notranji minister prof. Aleksander Stani-
nišev, prosvetni minister prof. Mihail Arnau-
dov, finančni minister Dimitar Bavov, pravo-
sodni minister Rusev, vojni minister generalni
poročnik Rusev, trgovinski minister Hristo
Vasilev, železniški minister in začasnji minister
za javna dela Boris Kolčev, kmetijski minister
prof. Dorče Kostov.

Islandija za svojo neodvisnost

Kodani, 2. jun. Ljudsko glasovanje na Is-
landiji o ukinitvi zveznega razmerja z Dansko
in o proglasitvi samostojne republike, ki se je
vršilo od 20. do 23. maja, je dalo po vseh iz
Reykjavika naslednje rezultate: Za ukini-
tev zveznega razmerja z Dansko je glasovalo
70.536, proti pa le 535 volilcev; za proglasitev
neodvisne republike 68.862, proti pa le 1064
volilcev. 1577 glasov je bilo neveljavnih.

Volilni rezultati na Irskem

Stockholm, 2. jun. Kakor javlja Reuter iz
Dublina je dobila De Valerina stranka »Fianna
Fail« pri volitvah 16 glasov absolutne večine.
Dokončni rezultati so sledeči: Fianna Fail ima
76 poslancev, Fine Gael 28 zastopnikov, ostale
štiri stranke pa 32 poslancev.

Izgon angleškega atašeya iz Portugalske

Stockholm, 2. jun. Portugalska vlada je
sporočila v London, da je postal britanski
tiskovni atašee Morel Stewart na Portugalskem
nezadržan. Stewartu so nato odpoklicali. O tem izgonu javljajo dodatno, da
je Stewart izkoristil svojo diplomatsko
nedotakljivost za podpiranje na Portugalskem
živečega španskega politika in na-
sprotnika »Falange« Gila Roblesa. Portu-
galska policija, ki je v Portanegru areti-
rala Stewarta in njegovo ženo, je našla
v atašeevem avtomobilu mnogo dopisov,
ki so jih poslali v Španiji živeči pristaši
Gila Roblesa svojemu šefu v Lizbono. Vse
kaže, da je Stewart opravljal redno kurir-
sko službo med Roblesom in njegovimi pri-
stasi ter da je bil prenašalec dokumentov,
ki so bili posredno naperjeni proti verno-
sti španske države.

Španski zunanji minister Jordana je
opozoril portugalskega poslanika v Mad-
ridu na to dejstvo, nakar je portugalska
policija izvršila preiskavo. Na podlagi nje-
nih rezultatov je portugalska vlada izja-
vila, da je Stewart na Portugalskem per-
sona ingrata, ker je s svojim delovanjem
ogrožal odnose med Portugalsko in Špa-
nijo.

Težave angleškega kmetijstva

Stockholm, 2. jun. Londonska poročevalska
služba javlja, da se je prebivalstvo tako ma-
loštevilno odzvalo pozivu, naj se prostovoljno
javi za poljedelska dela, da je za mesec junij
na razpolago le 10% zahtevanih delovnih sil.
Skupno so pozvali na delo 200.000 ljudi.

Nejasni ameriški načrti

Stockholm, 2. junija. Inicijativno ameri-
škega zunanjega ministra Hulla za usta-
novitev svetovne organizacije »za zaščito
miru« je londonski tisk sprejel s pozitivni-
mi komentarji. Na drugi strani pa javlja
»Svenska Dagbladet«, da je opaziti tudi
neko razočaranje, ker Hullova izjava ne
vsebuje nikake jasnosti o metodah glede
uresničenja te naloge. V Londonu so mi-
lišli vsled Churchillovih in Edenovih iz-
jav, da so tozadevne priprave že mnogo
bolj napredovale. V resnici pa je vse še
izredno nejasno.

Zavezniška valutna konferenca v Belih gorah

Ženeva, 2. jun. »Manchester Guardian« jav-
lja, da so bili v krogih britanskega in ameri-
škega tiska zelo presenečeni, ko je ameriška
vlada sklenila, da se bo vršila tako zvana za-
vezniška valutna konferenca v Brettonwoodu
(New Hampshire). To je eno najljukusnejših
ameriških kopališč blizu kanadske meje v Be-
lih gorah.

Za konferenco UNRRE so bili svojčas iz-
brani Hot Springs, ker so se hoteli izogniti tisku.
Sedaj pa pravijo, da bo novinarjem dovoljen
dostop v Brettonwood. Toda najbližji kraj je
sto milj daleč od Brettonwooda in traja vožnja
iz New Yorka do tja s posebnim vlakom
vso noč. V Brettonwoodu samem pa je le
en velik hotel, ki ima 400 sob in ki je bil po-
polnoma rezerviran za udeležence konferenca.
Že v normalnih časih je bilo treba plačati v
tem hotelu dnevno po 25 dolarjev za stanova-
nje in hrano. Zaradi teh omejenih stanovanj-
skih možnosti tisk o konferenci skorajda ne bo
mogel ničesar poročati.

Po prevratu v Ekvadorju

Amsterdam, 2. jun. Po Reuterjevih ve-
steh so se razmere v Ekvadorju zopet
normalizirale. Velasco Ibarra se je vrnil v
deželo ter je napovedal volitve. Poleg te-
ga je opozoril na pomen pokreta, ki se za-
vzema za demokratski režim. Po nepotr-
jenih vesteh se je Velasco Ibarra v svo-
jem govoru oklical za predsednika repu-
blike.

Madrid, 2. junija. Po mnenju dopisnika
španskega lista »Arriba« bo nova ekvador-
ska vlada v zunanje-političnem pogledu v
polnem obsegu še naprej sodelovala z An-
gloameričani ter brezobzirno zatirala vsa-
ko fašistično udejstvovanje. Vsekakor je
vprašanje, ali bo koalicijski od komunistov
pa do konservativcev, ki se je stvorila
proti dosedanjemu predsedniku republike,
pokazala isto enotnost tudi pri opravlja-
nju vladnih poslov.

Zaplemba židovskega premoženja v Italiji

Rim, 2. jun. V pokrajinah Sondrio, Berga-
mo, Lucca, Forli, Cremona, Vicenza, Firenze
in Benetke je bilo zaplenjeno vse židovsko
premoženje

Sijajna bojna morala nemških čet

Velika silovitost napadov v Italiji - Sovražnik je bil
ustavljene - Završitev močnejših sovjetskih napadov se-
verno od Jassija

Führerjev glavni stan, 2. jun. DNB. Vr-
hovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:
V težkih bojih v Italiji, ki so postali več-
raj težko siloviti zlasti pri Velletri in
Valmontone, je bojna morala naših čet
vedno znova premagala številno in ma-
terijalno sovražnikovo premoč. Tako je bil
tamkaj tudi večeraj zaustavljen sovražnik,
ki je napadal s strujenimi pehotnimi in
oklopniškimi silami in s podporo najmoč-
nejših letalskih sil. Vdor, ki mu je uspel
severnovzhodno od Velletri in ki je bil
medtem že zajezjen, ga je stal najtežje
krvne izgube.

V tem odseku so se posebno odlikovale
65. pehotna divizija pod vodstvom general-
nega poročnika Pfeifferja, z deli 4. padalske
divizije ojačena 3. divizija oklopniških
grenadirjev pod poveljstvom generalnega
majorja Heckerja ter iz edine vojske in
padalcev sestavljena bojna skupina pod
vodstvom generalnega poročnika Greinerja,
ki jih je sijajno podpiralo navadno in
protiletalsko topništvo v sestavi letalstva.

Nočna bojna letala so z bombami in
strojnimi napadi sovražnikove baterije
in kolone na področju Arzene in kraj sam.

Na severnem pobočju Lepinskih gora so
se naše divizije, ki so odbile številne so-
vražnikove napade, odmaknile na severni
breg reke Sacco. Pri Sero smo pred našimi
novimi postojankami odbili vse na-
sprotnikove napade.

Nemške pomorske enote so pred Livor-

nom potopile britanski brzi čoln, enega pa
poškodovale. Pred dalmatinsko obalo so
potopile šest polno natovorenih obalnih
motornih ladij in eno petrolejsko ladjo.
Privlede so mnogo ujetnikov.

Na vzhodnem bojišču so nemške in ru-
manske čete severno od Jassija odbile moč-
nejše sovjetske protinapade in očistile ne-
kak vdorov. Močnejši nemški in rumunski
oddelki bojnih letal so pri tem zadali so-
vražniku težke človeške in stvarne izgube.

Na ostalem bojišču razen krajevnih spo-
padov v karpatskem predgorju ni bilo ni-
kakih pomembnejših bojov.

V pretekli noči so izvršili močan oddelek
nemških bojnih letal osredotočene napade
na železniški križiški Kasatin in Fastov.

V Finskem zalivu se je potopila neka
sovjetska stražna ladja, ki je zadela na
mino.

Pri napadu 40 britanskih letal na nem-
ško ladijsko spremnijo pred zapadno nor-
veško obalo so uničile zaščitne enote
skupno s protiletalskim topništvom na tr-
govskih ladjah 11 letal, dve pa so zažgale.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 2. junija. Finsko vojno poročilo
objavlja:

Na Aunuški otok smo na dveh mestih
odbili napade sovražnikovih naskakovskih
čet. Z ostalih bojišč ni nikakih posebnih
poročil.

K položaju na italijanskem bojišču

Berlin, 2. junija. Današnja »Deutsche
Allgemeine Zeitung« komentira najnovejše
dogodke na italijanskem bojišču. List pravi,
da bitka južno od Rima vedno jasneje
kaže sovražnikov namen, da bi si pridobil
čim več koristi na obeh ločenih bojiščih,
nemško vodstvo pa na podlagi tega jasno
izjavi svoje posledice. Dočim se na za-
padnem krilu z nettunškega predmostja
razvijata bojišča ob južnem in južno-
vzhodnem bojišču Albanskih gora močne
sile ameriške 5. armade generala Clarka
že nekaj dni z relativno majhnimi uspehi
mučijo, da bi si odprle pot v Rim, imajo
v dolinah Lirija in Saccia ostale nemške
čete očitno nalogo, da se »ubranijo ob-
koljevalnim nameram«, ki postajajo vedno
bolj očitne. Sovražnikovega cilja ne ozna-
čuje v toliko zaželeno približanje Rimu,
kakor nič manjši načrt, da bi vdrl za
hrbet nemškim divizijam, ki stoje globlje
v južni Italiji. Zato je postalo za nemško
vodstvo koristnejše, da se je odpovedalo
relativno ugodnim obrambnim postojan-
kam na jugu operirajočih nemških od-
delkov in tako preprečilo Angloameričanom
večjo obkolitev ali uničenje nemških čet.
Zato so ob robovih Albanskih gora v
ogromnih množicah napadajoče čete ameri-
ške 5. armade doživele posebno intenzivno
obrambo, ki še vedno preprečuje sovraž-
niku, da bi strnil zaželeni obroč. List nato
dobesedno nadaljuje: »Vse poednost, ki
jih zvezo z nasprotnikove strani o veliki
bitki, pričajo, da zaenkrat tudi najboljše
največja nakopičenja in najsikrnejše priprave
Angležev in Američanov niso mogla izsi-
liti prodora in obkolitve tamkaj borečih
se oddelkov. Očitno se vrše pokreti nem-
ških čet iz južnih delov, predvsem iz Li-
rijne doline, po načrtu, kljub ozkim in
nevarnim cestam. Nemškim zaščitnicam je
tudi tamkaj uspešno, da so preprečile naglo
napredovanje nasprotnika, ki naj bi
uresničil njegove namene.

Angloameriške letalske
izgube
Berlin, 2. jun. Letalstvo in vojna mornari-
sta po uradnih podatkih in maju nad Nemčijo

in nad ozemlji, ki jih ščití nemška vojska, se-
strelili 1839 letal. 5 tem je bilo daleč preko-
račeno število 1392 sestrelitev, ki jih je bilo
v aprilu, 1660 letal je sestrelilo letalstvo s
svojimi lovskimi oddelki in s protiletalskim
topništvom, ostale uspehe pa je dosegla mornari-
ca.

Berlin, 2. jun. V mesecu maju so oddelki
nemškega letalstva in vojne mornarice sestre-
lili nad Reichom, zapadnimi zasedenimi deže-
lami, Balkanom in Sredozemjem skupno 1839
angloameriških letal, med njimi 1026 štirimo-
tomnih bombnikov. Angloameričani so torej
izgubili 22 popolnih letalskih oddelkov z več
ko 10.000 letalcev. Vsek dan njihove letalske
ofenzive jih stane povprečno 59 letal.

Bombe na Rouen

Pariz, 2. jun. Na stanovanjska področja me-
sta Rouen so izvedli večeraj anglo-ameriški
stražovalni letalci znova hud napad. Med pre-
bivalstva so nastale znatne izgube in po do-
sedanjih ugotovitvah je bilo tisoč mrtvih. Ru-
šilne in zažigalne bombe so povzročile v sre-
dišču mesta veliko razdejavanje. Uničena je bila
neka cerkev, neki star trg pa je ves v razvali-
nah. Casopis »Petit Parisien« javlja, da so
bombe zadale tudi knezoškofjsko palačo in
katedralo.

Ameriška letala znova nad švico

Bern, 2. jun. Uradno javljajo, da je večeraj
zjutraj nekaj ameriških lovskih letal preletelo
nad Le Noirmontom (Bernski Jura) in Sati-
gnymem (Zeneva) švicarsko opojno področje.
V nekaj okrajih zapadne Švice je bilo prebi-
valstvo alarmirano.

Neuspeh napad na Jadranu

Berlin, 2. junija. Na Jadranu so skušali
trije britanski brzi čolni 30. maja blizu
Pelješka napasti neko majhno nemško
spremljavo. Poizkus se je izjalovil zaradi
uspešne nemške obrambe, ki so jo kasneje
podprle še nemške baterije s kopnega. So-
vražnikovi čolni so se morali umakniti.

„V mrtvaškem trikotu“

Doživljaji ameriškega terorističnega letalca nad Nemčijo

Ženeva, 2. jun. »Letel sem sam v mrtvaškem
trikotu«, naslavlja angleški mesečnik »English
Digest« v svojem junijem zvezku poročilo
nekega ameriškega letalca o njegovih doživlja-
jih, ko se je nedavno v štirimotornem bombni-
ku udeležil terorističnega napada na nemško
ozemlje.

»Mrtvaški trikot«, pravi letalec uvodoma,
je označba za nizko letečo vodilno skupino, ki
jo običajno sestavljajo tri letala. Nemški lovci
se skoraj vedno razvrste v tak »mrtvaški
trikot«, skozi katerega mora vsaj enkrat le-
teti vsako ameriško letalo. Nato nadaljuje:
»Preleteli smo nizozemsko obalo v veliki viši-
ni.« Lovci so pod nami, je zaklical mož v
opazovalnem stolpu. Videl sem šest nemških
lovcev, ki so leteli vzporedno z nami. Končno
se je njihovo vodilno letalo več, milij pred na-
mi okrenilo, priletelo nasproti ter nas obstre-
ljevalo iz vseh čevl. Izgledalo je, kakor da
je prizgano božično drevo. V enem izmed na-
ših bombnikov je zaropotalo, a mi smo še imeli
srečo. Vse se je odigralo hitreje, kakor je

mogoče povedati z besedami. Prvemu nemško-
mu lovcu so takoj sledili ostali.

»Ako letimo v strnjenih formacijah«, pripo-
veduje letalec dalje, »so krila naših letal ve-
činoma le nekaj metrov narazen in vendar
Nemcem uspe, da se prebijajo skozi to ožino
ter nas obstreljujejo s svojimi topovi. Mi se
jim niti ne skušamo izogniti, ker to nima ni-
kakakega smisla. K sreči ostali Nemci niso več
ciljali na moje letalo. Letali na obeh straneh
sta bili kmalu izločeni iz borbe. En bombnik
je eksplodiral, ko je že izprožil kolesa za za-
silni pristanek. Le nekaj članom posadke so
je rešitve posrečila.«

»Tedad so Nemci na naše veliko veselje na-
padi glavno formacijo. Uspešno nam je uiti, a
mnogo naših tovaršev je polet stal življe-
nje. Končno smo se prebili skozi lovski za-
porni obroč. Prišlo nas je obstreljevati pro-
tiletalsko topništvo. Zagledali mo svoj cilj.
Bil je majhen kot škaflija cigaret. »Bombe
proč« je javil strelec ter pristavil »potem pa
kot blisk iz tega pekla.«

„Uprizorjena revolucija“

Površni opazovalci javnega dogajanja kaj radi razlagajo dogodke tako, da jih označujejo kot »neminovne«, kot »neizogibne«, češ da je po teh ali drugih pravih, recimo dialektičnih, tak potek »nujen« — in s tem je za te vedeže že vse opravljeno, vse razloženo, vse razumljeno in vse — opravičeno. Neštetokrat slišimo znano frazo, da »mora vse na levo«, kar posebno radi ponavljajo tisti, ki so prej silili preveč na desno in zaradi tega menda ne vedo, da sta tako pot na desno kakor tudi pot na levo — poti v stran in da je edina pot, ki vodi do uspeha, pot naraavnosti naprej. Posebno je dobrodošla takim modrijanom razlaga dogodkov z revolucijo. Za njih je ta beseda vsemočna, vse opravičujoča, vse osrečujoča.

Kdor vsaj malo globlje prodre v bistvo stvari, ve, da je revolucija na surovi sili zgrajeno stremljenje, da bi se izpremenilo obstoječe stanje. Iz tega izhaja, da pomeni vsaka revolucija nasilno izpremembo dejanskega stanja in da je njen uspeh — po metodi sami — odvisen od količine uporabljenih sil, ne pa od upravičenosti cilja, za katerim stremi. Uporaba sile je namreč golo dejstvo, ki samo v sebi ne nosi nobenega moralnega poslanstva in torej ne more biti kot tako opravičeno. Kajti silo uporabljamo tudi v nenravne in škodljive namene. Iz tega nadalje izhaja nučna posledica, da pomeni odobritev sile kot sredstva za urejanje medčloveških odnosov tudi opravičilo za vsakega, da se poslužiti istih sredstev v obrambi svojih interesov in svojih vzorov proti revoluciji. Obvarovanje revolucije vsebuje torej pristanek na metode državljanske vohne, ki je seveda ni mogoče izvesti takó, da bi imela sama ena stranka vse orožje in monopol za vse borbene metode, marveč mora revolucionar računati s tem (in na to tudi pristati), da bo dobil, če ne uspe v prvem naletu, trd, če ne celo trdi udarec nazaj v svoje lastno lice; zaradi tega se ne more pritožiti, kajti odobritev revolucije pomeni pristanek na protirevolucijo.

Iz tega sledi, da je vsaka revolucija kaj tveganja početje. Uneh ji je zagotovljen samo takrat, če je sam razvoj dovedel stanje tako daleč, da je zunanji akt revolucije sam razkazanje dejanske slike samostojno dozorelega stanja. Takšna revolucija pomeni stopnjo v naravnem razvoju, ki je poseben samo v hitrejši zunanjosti izpremembi, ne pa v svojih osnovah. Zato so take revolucije v zgodovini kratke.

Primer »uprizorjene revolucije« doživljamo pri nas. Če bi bila naš socialni ustroj ali naše gospodarstvo res zrela za revolucijo, bi ne bilo treba celih treh let načrtnega napora, namreč sistematičnega ustvarjanja stanja, ki naj dovede narod v revolucijo: bede, nezadovoljstva, političnega banditstva, npravnega in nacionalnega nihilizma. Posebno značilno za nenaravno rast te revolucije je že večkrat pravilno osvetljeno dejstvo, da revolucija pri nas sploh ni zrasla iz istega sloja, ki bi moral biti po njeni lastni revolucionarni dogmatiki, marksistični doktrini, njena nosilca, namreč delavski proletarijat, marveč je škafila komunistična revolucija pri nas iz vrst brezposelne inovite meščanske inteligence, ki je nato v svoji prenapetosti in oblastilčnosti, oprta na prav tako izrojene elemente iz drugih stanov, posebno iz podeželskega, manj iz delavskega, začela svojo usodno igro. Ne samo to, tudi elderna kamufilaža, v katero se je morala odeli ta revolucija, dokazuje, da ni mogla iti odkrito svojo pot, ne morda zato, ker so bile dane sociološke in gospodarske predpostavke za njen izbruh, ali pa zato, ker bi taka ravna pot vodila prehitro do cilja, marveč samo in edino zato, ker bi bila, če bi nastopila z odkritim vizirjem, še hitreje spoznana in še prej premagana. Zato se je morala poslužiti videnja »nacionalne« in »svobodilne« krinke, ki ji je obetal po trenutnem položaju, da lahko še najhitreje dovede narod v tisto vrenje, v katerem bi bilo mogoče pripeljati revolucionarnega trojskega konja v konservativno notranjost našega naroda.

Če nam ni bil neinteligenten in priča o ostrem mišljenju; vendar je ta razumska spekulacija zgrešena, ker ni sociološko realna, niti politično dovolj opravičena revolucionarne dogmatike. Socialni in gospodarski sestav našega naroda nista bila pravilno spoznana in politično ocenjena,

prav tako tudi ne njegove svojstvene reakcije na revolucionaren podvig. Nastopilo je za te dogmatike začetnike revolucije nepričakovano dejstvo, da je zbudila revolucija še večjo protirevolucijo, da borba ni kratka in da revolucionarni zagon v prvi etapi ni bil zmogovit. S tem je revolucija izgubljena; obležala je pred utrjenimi položaji elementarne odpora našega kmečskega ljudstva, združenega z zdravim meščanstvom in poštenim delovnim ljudstvom. Izpostavljena je neusmiljeni posledici, da njen napad omaga pred postojankami. V taki borbi je na slabšem tisti, ki je napadel. V taki borbi padejo maske, se rodijo spoznanja tudi za najbolj zaletete in se sprožijo nagle in ostre odločitve tudi na strani, ki je bila v začetku v obrambi.

Politični vseznalci pri nas gledajo seveda na vse te pojave po pravih dialektike omejenec, po zakonu dvojne neumnosti, namreč tako, da delijo vse, kar vidijo, preprosto in šolarsko v dve skupini: v dobro in slabo; v belo in črno; v napredek in reakcijo. Kar ne gre v prvi predalec, spada v drugi. Po tem šarlatanskem receptu opravijo tudi za politelgentne nedopustno potvarjanje socialnih in političnih zveznosti kaj enostavno: revolucija je »progres«, protirevolucija je »reakcija«. Seveda bi bilo zanimivo gledati zadrego ob vprašanju, v katero kategorijo bi uvrstili na pr. protirevolucije elemente v Sovjetski Zvezi ali Francovo revolucijo. Pa pustimo ta oddaljena vprašanja in ostanimo doma! Vsa misel človeka mora vedeti, da revolucionarna metoda ni monopol samo naprednih stremljenj, kajti nasilje lahko uporablja vsakdo, ne da bi s tem opravičil cilj, za katerega ga uporablja. Če torej uporabljajo kdo za dosego svojih ciljev silo, s tem še ni rečeno, da je napreden, in tisti, ki se mu upira, nazadnik. Taka je samo dialektika omejenec, teh nevarnih trobil v viharjih naših.

Končno je treba vedeti, da je vsaka revolucija obrabljena zoper določenega nasprotnika. In kako je to pri nas? Danes nihče ne more več dvomiti o tem, da je čitovščina zgolj komunistična revolucija, torej izrazito gospodarsko in socialno-revolucionaren pokret, naperjen zoper meščanstvo vseh vrst in zoper kmečsko ljudstvo. Zoper prvega kot nosilca edine umovine, ki bi jo mogli pri nas označiti kot »kapitalistično«, in zoper slednjega, ker je lastnik zemlje, ki spada po bolševiški teoriji in praksi v državno last, kmet pa v vrste izkoreninjenega, na uro in od kosa plačanega proletarca. In kaj vidimo? Naša revolucija svoje protimeščanske in protikmečske smeri do zadnjega ni razkrila, marveč je ravno v vrstah obeh teh slojev nabrala znatne pomožne čete. Kam pa je potem usmerila svojo taktično-operativno smer? Zoper navidezno izbrani cilj: zoper »okupatorja«, ki naj v pripravljani fazi nadomesti domačega »kapitalista«, meščanske »izjemalce« delovnega ljudstva, bankirje, veletrgovce in podobne »pijavke«. Zakaj to? Ker gre samo za taktični manevar, samo za fingiran napad, ki naj lastnim pomožnim četam zakrije pravo napadalno smer. Ustvariti je treba revolucionarno psihozo obupa, pobesnosti vseh zoper vse — in tega delirija ne bi bilo mogoče doseči, če bi ljudstvo predočilo samo tistih par domačih petičnikov.

Za vsakega Slovenca, ki ne tišči svoje glave v pesek ljubljanske oaze v puščavi izmučene slovenske zemlje, ne more biti revolucija samo romantična, narod osrečujoča prireditev, o kateri sanjajo le tisti, ki je niso doživeli. Zato bo odobrili besede, ki jih je napisal že večkrat citirani švicarski sociolog Röpke: »Nasproti vsaki revolucionarni romantiki moramo kar najostreje poudariti, da je vsaka resnična revolucija prava nesreča, katastrofalna kriza družbe, katere končni izid je vedno skrajno negotov in katere izrazito patološki značaj je viden že v njenih oblikah. Lahko je smrtna paraliza družbe, je anarhija, razkroj reda, razdejavanje, praborba strasti in instinktov in nič ni za to bolj značilno kakor okolnost, da prinese, če se pravčasno ne zavre, na površje sodrgo in spravi ljudi začasno pod gospodstvo notoričnih nevropatov. Na tem res nihče ne more najti nič junaškega in prav nič romantičnega...«.

Drugi sestavek »Hudičeva botra« je najduhovitejši v vsej knjigi. Pisatelj odlično posnema dikcijo narodne pesni in pripoveduje v tej obliki zgodbo o hudičevih botrah, ki hodijo na božjo pot in nosijo hudičke h krstu. »Hudičeva botra je pregovorljiva mati, da niso pustile otrok dobrim ljudem in so jih vlekli rajši v smrt in v internacijo. In ta botra bo pridigala — lahko je tudi moškega spola — o krščanski ljubezni in prizanesljivosti. A niti z besedo ni omenila, da ti, za katere cedi svoje solzave solze, niti Boga ne priznajo in vsako dobroto in prizanesljivost jemljejo za strah in slabost.«

»Ali si videl?« je naslov tretjega predavanja. Tudi ta se začneja z anekdoto. Je to satirično-ironičen udarec po tistih, ki ne verujejo, da bi komunisti uganjali tako strahotne stvari, kakor so opisane v listih. »Ali si videl?« vprašuje tak simpatizer in s tem marsikoga preseneti in mu vzame pogum. Duhovito opiše in zavrača pisatelj Velikonja ta zelo razširjeni tip omahljivcev in zbgancev, ki najhitreje nasledajo Ofarski propagandi.

Najobsebniji in najtemnejši pa je Velikonjev obracun s komunistično propagando in z njenimi lahkovernimi žrtvami v sestavku »O, ta je pa izdajalec!« Ta toliko razbljuna in še bolj zlorabljen beseda je tu osvetljena z vseh strani in pretehtana do skrajnosti. Govor sega v širino in globino naše narodne tragedije in obračunava z raznimi pojavi, ki karakterizirajo zadržanje posameznikov v državljanski vojni. Z neizprošno odločnostjo razblinja Velikonja ljuže lahkovernih ljudi, jim trga mreno z oči in kaže žalostno podobo naše stvarnosti, našega položaja v veliki vojni, ki

Ukinitev prepovedi vožnje z bicikli

Sporazumno z Višjim SS in Policijskim vodjo v Ljubljani in na podlagi pooblastila, danega mi z naredbo Vrhovnega komisarja na operacijskem področju »Jadransko primorje«, odrejam:

Cl. 1. S. 3. VI. 1944 se ukine naredba visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 25. III. 1942 SL. 1. št. 89-24 o ureditvi kolesarskega prometa in z dne 24. VI. 1. 1942 »SI. 1. št. 219-50 o prepovedi prometa s tricikli.

Cl. 2. Ta naredba stopa v veljavo z današnjim dnem.

Ljubljana, 2. junija 1944.

Prezident pokrajinske uprave
div. general Rupnik I. a.

Vsak vozač kolesa ali tricikla mora biti v posesti prometne knjižice, ki jo izda uprava policije v Ljubljani, odnosno sreska poglavarstva v pokrajini. Prometne knjižice morajo biti potrjene za tekoče leto in se dobe v Beethovnovi ulici št. 7 pri g. Nanutu.

Gospodarstvo

Bilanca Mestne hranilnice ljubljanske

Ljubljanska Mestna hranilnica je pravkar izdala računski zaključek za preteklo leto, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti.

Pri nespremenjenih lastnih sredstvih (rezervah) v višini 8.02 milijona lir so znašale ob koncu lanskega leta vloge 97.2 milijona lir (prejšnje leto 96.0). Od gornjega zneska vlog odpade na hranilne knjižice 87.7, na pupilne vloge po členu 9. uredb 4.5 in na vloga v tekočem računu 5.0 milijona lir. Obveznosti nasproti drugim denarnim zavodom so se zmanjšale na 4.8 milijona lir (6.2), prav tako se je zmanjšal reeskont menic na 0.38 milijona lir (0.49). Aktivna stran bilance kaže povečano likvidnost zavoda, kajti gotovinska sredstva v blagajni in pri Poštni hranilnici so znašale ob koncu leta 5.6 milijona lir (1.7), naložbe pri drugih denarnih zavodih pa 2.9 milijona lir (3.0). Nadalje izkazuje bilanca skoro nespremenjeno postavko vrednostnih papirjev v višini 36.8 milijona lir, medtem ko so se običinska posojila nebstveno povečala na 26.8 milijona lir (26.1). Posojila v tekočem računu so znašala 4.2 milijona lir (4.9), hipotekarna posojila pa so se skrčila na 27.4 milijona lir (30.6). Zavodove nepremičnine so izkazane v višini 7.4 milijona lir (6.8). Vrednost pokojninskega sklada pa znaša na aktivni in pasivni strani 5.45 milijona lir (5.0).

Glede nazadovanja naložb v posojilnih pristopnem povečanju likvidnosti so se v računu izgube in dobička zmanjšali dohodki od obresti na 3.72 milijona lir (4.48). Dohodki od uprave nepremičnin so se skrčili na 0.27 milijona lir (0.61), razni dohodki pa so narasli na 0.70 milijona lir (0.05). Na drugi strani računa so plačane obresti prav tako nekoliko nazadovale na 2.25 milijona lir (2.43), upravnih stroški pa so se dvignili na 1.97 milijona lir (1.80). Odpisov lani ni bilo, izdatki za davke in takse pa so bili skoro nespremenjeni in so znašali 0.55 milijona lir. Bilanca izkazuje čisti dobiček 35.500 lir (466.500).

Organizacija mlekarstva v Srbiji

V kratkem bo v Beogradu pričela obratovati nova velemlakarna z dnevno kapaciteto 60.000 do 70.000 litrov mleka, ki pa zaenkrat ne bo v polnem obsegu obratovala, dokler se ne uredi dovoz mleka. To velemlakarno so na iniativo nemške vojaške uprave pričeli graditi leta 1942. Strojne naprave za pasteuriziranje, hlajenje, polnjenje steklenic in centrifuge je dobavila Nemčija. To bo prva velemlakarna na Balkanu. Skrbela bo predvsem za oskrbo Beograda s svežim mlekom, pozneje pa bo iz presežkov izdelovala tudi maslo in sir. V kratkem bodo tudi v Banatu zgrajene štiri velemlakarne, ki pa bodo izdelovale surovo maslo.

Vzporedno so bili izdani ukrepi za povečanje proizvodnje mleka v Srbiji, kar pa se bo dalo šele postopno doseči. V Banatu, kjer je okrog 110.000 glav goveje živine, od tega 50.000 krav, prevladuje simentalška pasma. Krave te pasme so dale leta 1941. povprečno 1100 litrov mleka, krave podolske pasme pa dajejo povprečno le 700 litrov in krave buš, ki so razširjene v Bosni in Srbiji, le 300 litrov. V nekaterih banatskih občinah je uspelo že povečati mlečnost krav od 1400 na 1700 do 1800 litrov, kar je ugodno vplivalo na oddajo mleka. Povečanje mlečnosti je bilo doseženo predvsem s pridelovanjem boljše krme. Zaradi znatno povečanje gojitve oljarske so na razpolago tudi mnogo večje količine oljnih pogoz, ki so izvrstna krma.

V tekui je obsežna akcija za zboljšanje pasme v Srbiji, kjer so uredili številne zbiralnice za mleko, medtem ko so doslej 70% mleka doma predelali v maslo in sir. Poleg omenjenih pri velemlakarni so bile zgrajene manjše mlekarne v Sabcu, Valjevu, Čačku in Zaječarju. Za te mlekarne potrebne stroje so dobavile nemške, nizozemske in luksemburške tvrdke. Nadalje so uredili 17 večjih postaj za posnemanje mleka in 84 postaj za zbiranje mleka.

GOSPODARSKE VESTI

= Prijava gradbenega materiala. Po čl. 6. naredbi vrhovnega komisarja o ureditvi gradbene delavnosti na operacijskem

bi že sama prinesla dovolj trpljenja in žrtve, zdaj pa so nam naši komunisti še izzvali državljansko vojno!

Sestavek »Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci« je beseda o vprašanju okupacije in svobode, obračun s tistimi, ki so zaradi »narodove svobode« šli v hribe, a morajo zdaj pomagati pri uničevanju slovenskih krajev in moritvah slovenskih ljudi — ne za našo resnično svobodo, marveč za zaslužnjen slovenskega ljudstva po načelih in pravilih komunistične internacionalne. »Kako strašna, strašna resnica, kako strašna, strašna resnica, da komunisti slovenski komunisti plešejo ob svitu gorečih slovenskih vasi in uganjajo svoje razuzdane orgije ob mučenju vernih slovenskih fantov, ki branijo svoje drage slovenske domove, pravi Velikonja ob koncu sklepne govora.

Samo 30 strani je dala knjižica, vendar je na teh tridesetih straneh po svoje opisano in pojasnjeno neizmerno gorje slovenskega ljudstva. Vzemimo iz beril

osnasti Jadransko primorje z dne 9. maja t. 1. (SL. 1. št. 121/39) morajo imetniki gradiva ali pomožnega gradiva, gradbenih strojev in gradbenega orodja do 5. vsakega meseca prijaviti pokrajinski upravi svoje zaloge po vrsti, velikosti in kraju s stanjem ob koncu predhodnega meseca. Prijavi ni zavezano gradivo, določeno za gradnjo, ki je bila že dovoljena po tej naredbi. Prijave se vlagajo pri oddelku VIII. odseku za oskrbo, pokrajinske uprave na obrazcih, ki so tam na razpolago. V prijavi je ločeno navedi gradivo (opeka, cement, apno, gradbeni les, gradbene kovine, selko, cementni in keramični izdelki itd.). Prijava se sme izdelati z ono, ki je predpisana po uredbi o kontroli zaloge blaga z dne 14. junija 1940.

= Izvoz vinskega žganja iz Srbije. Na področju Srbije obsega vinogradi 62.000 hektarjev (od tega 11.000 v Banatu). Za pravilno vnovčenje sadja, vina in žganja je bila v septembru lanskega leta ustanovljena državna centrala, ki je sedaj pričela praktično poslovanje. Te dni je nova centrala izdala predpise o vnovčenju vina in žganja iz leta 1943. Od lanskega vinskega pridelka se bo porabilo 50% za vinski žganje, in sicer za nemško vojno in za izvoz v Nemčijo. Proizvajalec, ki odda polovico svojega vinskega pridelka ali ustrežajočo količino žganja, lahko drugo polovico prodaja na svobodnem trgu.

= Promet na partijski podzemeljski železnici je bil lani za 74% večji kakor v zadnjem letu pred vojno, to pa zaradi tega, ker je znatno omejen promet z avtomobilni in avtobusi. Partijska podzemeljska železnica »Metro« je lani prepeljala 1320 milijonov potnikov nasproti 761 milijonom v leto 1939. Železniška družba »Metropoli« je v preteklem letu zabeležila znatno čisti dobiček 49.1 milijona frankov nasproti 45.7 milijona frankov v prejšnjem letu.

NAROČITE SE NA ROMANE DK!

Kazni zaradi prekršitve protidraginskih predpisov

Protidraginski odsek uprave policije v Ljubljani je izrekel naslednje kazni zaradi prekršitve protidraginskih predpisov v času od 1. do 31. maja 1944:

ker niso imeli cenikov in prodajali vino ter razno drugo blago po neodobrenih in pretiranih cenah:

Goljar Terezija, gostilničarka, Celovška cesta 279, 1000 lir globe; Kahne Marija, gostilničarka, Medvedova cesta 8, 2000 lir; Magister Antonija, gostilničarka, Trata 9, 1000 lir; Susteršč Franc, gostilničar, Celovška cesta 264, 3000 lir; Ložič Marko, bivši gostilničar, Beethovnova ul. 4, 3000 lir; Gregor Ivan, veletrgovca, Dunajska c. 15, 5000 lir; Groselj Marija, gostilničarka, Poljanska c. 7, 3000 lir; Aleksič Aleksa, slaščičar, Poljanska c. 53, 2000 lir; Delich Umberto, vinski trgovec, Celovška c. 50, 5000 lir; Magdič Meta, trgovka, Aleksandrova c. 16, 1000 lir; Medica Franc, vinski trgovec, Cankarjeva nabr. 5, 3000 lir; Marješič Elizabeta, gostilničarka, Poljanska c. 11, 500 lir; Dolinar Andrej, pek, Bohoričeva ul. 1, 500 lir; Plašra Ana, zasebnica, Bohoričeva ul. 28, 200 lir; Janežič Cecilija, poslovođkinja, Zaloška c. 3, 500 lir; Kramar Marija, lastnica mlekarne, Kodrova ul. 9, 2000 lir; Kregar Marija, trgovka, Riharjeva ul. 17, 1000 lir; Mehmedović Zeram, slaščičar, Tržaška c. 190, 1500 lir; Milein Mohamed, slaščičar, Parmova ul. 22, 2000 lir; Oset Joško, trgovec, Dunajska c. 1 b, 2000 lir; Resman Egidij, trgovec, Firjanska 22, 1500 lir; Brezar Boža, prodajalka, Gosposvetska c. 7, 300 lir; Vovk Tilda, trgovka, Gerbičeva ul. 19, 500 lir; Kodrič Mate, gostilničar, Vrhnika, prijavljen okraj. glavarstvu Ljublj.; Rus Ivan, gostilničar, Grosuplje, prijavljen okraj. glavarstvu Ljublj.; Hren Franc, gostilničar, Vrhnika, prijavljen okraj. glavarstvu Ljublj.; Hočevar Franc, gostilničar, Vrhnika, prijavljen okraj. glavarstvu Ljublj.; Hren Franciška, gostilničarka, Verd 8, prijavljena okraj. glavarstvu Ljublj.; Kočever Franc, vinski trgovec, Vrhnik, prijavljen okraj. glavarstvu Ljublj.; Škerlj Ivan, vinski trgovec, Logatec, prijavljen okraj. glavarstvu Ljublj.; Erbežnik Alfred, trgovec, Vrstovškova ul. 22, 500 lir globe; Semčič Alojz, trgovec, Podmilščakova ul. 16, 500 lir; Soss Meta, trgovka, Pražakova ul. 8, 500 lir; Sotolšek Srpina, lastnica bufeta, Gradišče 10, 5000 lir; Ing. Stojan Lovrenc, trgovec, Krekova ul. 9, 1000 lir; Žilič Bogdan, trgovec, Gosposvetska c. 4, 2000 lir; Buzzolini Franc, trgovec, Ciril Metodova 205, 500 lir; Obersnel Alojz, gostilničar, Pot na Rožnik 3, 1500 lir; Peteline Josip, trgovec, Sv. Petra c. 8, 500 lir; Premelj Melanija, trgovka, Tavčarjeva ul. 2, 500 lir; Vavpotič Marija, gostilničarka, Mesarska ul. 4, 1000 lir; Kačič Metod, gostilničar, Celovška c. 67, 1000 lir; Keržič Marija, gostilničarka, Kavikova ul. 18, 1000 lir; Lindner Leon, poslovođa rest. Slamič, Gosposvetska c. 6, 1000 lir; Omahen Mihel, vinski trgovec, Natačanova ul. 16, 1000 lir; Lampič Ivanka, žena ortopedca, Poljanska c. 31, 500 lir; Rus Angela, branjevka, Ljubljanska c. 3, 300 lir; Filipič Ida, lastnica mlekarne, Javčnikova ul. 5, 500 lir; Grillo Valter, poslovođa, Trdinova ul. 5, 3000 lir; Kemperle Julijana, branjevka, Cankarjevo nabrežje 7, 200 lir; Kočever Ivan, branjevca, Slomškova ul. 7, 1000 lir; Bucik Anton, branjevca, Sv. Petra c. 3, 500 lir; Dobraj Just, lastnica fototeleja, Gledališka ul. 12, 1000 lir; Repič Franc, sodarski mojster, Koljeziška ul. 18, 1000 lir; Leonov Feodor, akviziter, Nunska ul. 8, 500 lir; Slezak Božena, prodajalka, Celovška c. 65, 500 lir; Scheicher Adolf, trgovec s sadjem, Ljubljanska c. 9, 1000 lir; Vrhovec Albin, gostilničar, Borštnikov trg 3, 1000 lir; Kodrič Milan, bivši trgovec, Florjanska ul. 34, 2000 lir; Ferjančič Karel, trgovec, Celovška c. 61, 1000 lir; Lavtar Albina, trgovka, Sv. Petra c. 38, 500 lir; Novak Ivan, pekovski mojster, Sv. Petra c. 76, 1000 lir globe, 200 žemelj zaplenjenih; Novak Zeta, gostilničarka, Rimska c. 19, 500 lir; Jakupovič Iloš, slaščičar, Sv. Petra c. 85, 300 lir; Kvas Tomaž, trgovec, Ravnikarjeva ul. 5, 300 lir; Mekine Angela, trgovka, Pred Škofijo 16, 300 lir; Ing. Bleiweis Teodor, vodja tehn. pisarne, Tyrševa c. 1000 lir; Soklič Ana, trgovka, Breg št. 20, 300 lir; Kovaržič Rudolf, gostilničar, Ambrožev trg 1, 500 lir; Milein Mehmed, slaščičar, Parmova ul. 22, 1000 lir; Reboli Frida, gostilničarka, Ambrožev trg 9, 500 lir; Knez Stefanja, poslovođkinja, Poljanska c. 55, 500 lir; Babšek Cilka, branjevka, Gosposka ul. 3, 200 lir; Semenič Alojz, trgovec, Podmilščakova

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Rückgabe von verfallenen Überfuhrbewilligungen

Besitzer von Lebensmittelüberfuhrbewilligungen werden neuerlich aufmerksam gemacht, diese nach der Verfallfrist fort der »Prevode«, Novi trg 4, Zimmer rückzugeben. Sollten Überfuhrbewilligungen bis zum Tage ihrer Gültigkeit nicht rückerstattet werden, werden sämtliche in der Überfuhrbewilligung angeführten Lebensmittel als eingeführt betrachtet werden.

Überfuhrbewilligungen, die aber schon in den Monaten Feber, März, April und Mai verfallen sind, doch nach dem Ablauf der Gültigkeitsfrist nicht rückerstattet wurden, werden noch bis zum 10. Juni von der »Prevode« übernommen. Wer bis zu dieser Frist die Überfuhrbewilligung nicht rückgeben wird, wird so betrachtet werden, als ob er die ganze bewilligte Lebensmittelmenge eingeführt hätte. Spätere Reklamationen werden nicht beachtet werden.

Obvestila »Prevoda«

Vrnitev zapadlih dovolilnic

Ponovno opozarjamo stranke, ki imajo v posesti dovolilnice za prevoz žvil, da jih morajo po zapadu roka takoj vrniti »Prevodu«, Novi trg št. 4, soba 1 a. Če dovolilnic do dneva veljavnosti ne bodo vrnile, bomo smatrali, da so vsa na dovolilnici navedena živila uvožila. Dovolilnice, ki so zapadle še meseca februarja, marca, aprila in tudi maja, a jih do poteka veljavnosti stranke niso vrnile, bomo še sprejemali do 10. junija. Kdor do tega roka ne bo vrnil dovolilnice, bomo smatrali, da je vso dovoljeno količino živil uvozil. Poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

ul. 16, 500 lir; Premrov Franc, trgovec, Malgajeva ul. 10, 500 lir; Cenčič Fani, trgovka z zelenjavo, Stari trg 24, 500 lir; Verhovšek Franja, trgovka, Beljaska c. 22, 500 lir; Koritnik Jože, trgovec, Pred Škofijo 16, 1000 lir globe, 17 tucatov toaletnega mila in 90 kosov pralnega mila zaplenjenih; Mohar Marija, hč posestnika, Kleč 19, 300 lir globe; Bergant Majda, prodajalka, Ločnikarjeva ul. 14, 500 lir.

zaradi prekupčevanja z mesom na črni borzi:

Semraje Janko, gostilničar, Tomačevska ul. 9, 5000 lir globe; Javornik Ivan, mesar, Domobrankska cesta 7, 5000 lir globe; 88 kg težki prašič, 75 kg kosti, 150 kg nožnih kosti, 31 kg tlakence zaplenjenih; Avbej Jože, mesarski mojster, Trnovski pristan 24, 5000 lir globe, zaplemba 2 telet in 1 telice, 30 dni oseb. zopora; Čuden Alojz, posestnik, Tržaška cesta 221, 2000 lir globe; Gris Anton, delavec, Tržaška cesta 229, 5000 lir globe; Zabukovec Franc, mesarski pomočnik, Hrenova ul. 7, 2000 lir globe; Andolšek Ana, gostilničarka, Dunajska cesta 13, 3000 lir globe;

zaradi neupravičenega prejema živilske nakaznice:

Hreščak Marija, žena učitelja, Stiška ul. 1, 300 lir globe; Tavčar Franciška, zasebnica, Na Prevalju 72, 3000 lir globe;

ker sta hranila sveže meso in slanino: Kastelic Alojzij, mes. pomočnik, Karlovska cesta 12, oproščeno, 12 kg slanine z mesom zaplenjenih; Kocjan Marija, zasebnica, Poljanski nasip 34, oproščena, 21 kg sveže svinjine zaplenjenih;

zaradi nabave enotne moke na črni borzi: Vidmar Karol, pek, mojster, Rimska c. 6, 2000 lir globe, 300 kg enotne moke zaplenjenih;

zaradi prodaje zelenjave izven tržnega prostora: Novak Marija, zasebnica, Krakovska ul. 33, prijavljena mestnemu poglavarstvu v Ljubljani;

zaradi prodaje in nakupa blaga in živil brez nakaznic:

Petrovič Franja, zasebnica, Rožna dol. C. II-5, 500 lir globe; Engelman Albin, trgovec, Tavčarjeva ul. 3, 5000 lir globe;

ker je izstavil lažni račun: Kralj Ivan, trgovski zastopnik, Čopova ul. 19, 1000 lir globe;

ker ni oddala predpisane količine mleka: Vidmar Franciška, žena posestnika, Ižanska cesta 282, 2000 lir globe;

zaradi nakupa in prodaje teleta brez dovoljenja:

Brule Anton, mesar, Mandelčeva ul. 15, 2000 lir globe;

zaradi nabave cigaret na črni borzi: Severdija Kazimir, red. detektiv, Sušak, Zvonimirjeva 7, prijava drž. tožilstvu, zapl. 6270 cig. Morava, 220 cigaret Zeta, 260 cigaret Drava, 40 cigaret Ibar; Blažković Milan, ustaški vojak, Sušak, prijava drž. tožilstvu v Ljubljani, zapl. 5760 cigaret Morava, 1760 cigaret Zeta, 1020 cigaret Ibar, 2140 cigaret Drava, 700 cigaret Neretva, 2.5 kg tobaka, ¼ kg tobaka za pipo, 20 škatel tobaka za nosljanje; Petrovič Vasilje, redov. vojn. Ahacija, prijava drž. tožilstvu v Ljubljani, zaplemba 3900 cigaret Morava, 400 cigaret Ibar.

f

Dotrpel je naš ljubljani sin, brat, stric, svak, gospod

Silvester Jurman

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 4. t. m. ob pol 5. uri popoldne z žal. kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 2. junija 1944.

Zaljubljeni:

JOZEFA IN IVAN, starši; LEO-P

Kronika

* Obilen ribji lov. Iz Estjerga poročajo, da je nek enojambornik iz Hundeste- do, pripeljal ribiški plen v teži 21.000 kg rib, ki so jih prodali za 42.000 kron. Do sedanjih rekordov enega lova, ki je znašal 39.000 kron, je torej prekošen. Pred vojno so smatrali za posebno uspeh lov, če je enojambornik privedel ribji plen za 40.000 danskih kron.

* Velike poplave v Severni Ameriki. Po uradnih poročilih je bilo zaradi poplav Missourija in Mississippija, ki so zahvale le pomoč dveh divizij vojsk, uničenih nad milijon juter obdelane zemlje. Londonski »Daily Express« poroča, da so obilne padavine letos spomladaj za več tednov zakasnele sejanje bombaža, koruze in graha v južnih državah.

* Četrta številka »Kmetijskih novic« je izšla. Glasilo Kmetijske zbornice, združništva in Prehranjevalnega zavoda v svoji najnovejši številki z dne 1. junija objavlja članek Filipa Uratnika k pripravi za obnovitev naših porušeni kmetijskih vasi. Inž. Lojze Sluga razpravlja o pridelovanju sena na travnikih. O pravilnem zalivanju in škropljenju vrtnin piše inž. V. R. O koristnih žuželkah in živalih piše O. K. v članku »Nepoznani prijatelji«. Sodobne kmetijske so snov članka inž. I. K. Daljši članek je posvečen smrekovemu lubadarju. Anice Kranjčeve: Delajmo razumno! Na ovitku sta poleg opozoril uprave in oglaševanja članek J. Zobca: Nadzirajmo posajena sadna drevesca in kraški pristavek o čebelarstvu v jugovzhodni Evropi, poleg tega pa še nekaj kuhinjskih receptov.

Knjižna tombola Zimske pomoči
Zbiranje za denarne dobrote knjižne tombole bo v nedeljo 4. junija ob 10. uri v mestni posvetovalnici na magistratu v I. nadstropju. (Nekateri časopisi so pomočoma poročali, da bo ob 11. uri.)
Nihče naj ne pozabi prineseti s seboj tombolske tablice, ki je zadržala tombolo, ker drugače ne bo pripuščena k zbiranju.

Iz Ljubljane

u— Nova grobova. Za vedno je zapustil svojo višji poštni kontrolor v pokroju g. Drago Čeh. Na zadnji poti so ga spremljali v petek popoldne k Sv. Križu. — Družina Beletova je izgubila svojega ljubljanskega sinčka-edinka Marjanca. K večerni maši po polnoči včeraj popoldne na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojnica naj bo ohranjen lep spomin, užalostnim svojem pa izkramo naše iskreno sožalje!

u— Promenadni koncert godbe Slovencev domobranov. V soboto, dne 3. t. m. od 20. do 21. ure bo godba Sl. domobranov izvajala na promenadnem koncertu naslednje glasb. točke: »Halo, radio Prag«, koračnica; Suppe: »Lepe Galateje«, overture; Pahor: »Slovenski svet«, potpuri; Tijardović: »Spilski akvareli; Parma: »Čarjane Amazonke«, koračnik; Učakar: »Pozdrav Ljubljani«, koračnica. Dirigent: vodja godbe višji narednik Strah Henrik.

u— Obisk razstave Mateja Sterneza je še doslej preseljal pričakovanja. Jakopičev paviljon je ves dan torišče ljubiteljev umetnosti, ki visoko cenijo mojstra Sterneza. Obiskovalci prihajajo iz najrazličnejših slojev, kar priča, da je umetnost Mateja Sterneza priljubljena in spoštovana v najširšem krogu Ljubljane. Priporočamo zlasti tudi ljudem z dežele, ki pridejo po opravkih v Ljubljano, naj ne zamude prilike, da si ogledajo to veliko in pomembno razstavo, ki je v današnjih časih izreden kulturni dogodek.

u— Urad za delovno službo in čimov šefa pokrajinske uprave se je preselil iz palače Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi c. 22 a/II. v palačo Vojkove zavarovalnice, Miklošičeva c. 19, pritrilje. V novih prostorih prične poslovati 30. maja t. l.

u— Vse premalo spoštovanja do naših dedov in posevkov kažejo nekateri ljubljanski izletniki, zlasti ob nedeljah in praznikih. Ko nabirajo poljsko cvetje, se prav malo menijo, ko za eno samo plavico ali mak pohodijo za cele snope žita, ki je zdaj v najlepšem zorenju. Pri sončenju onečajo trate in travnike s papirji in drugimi odpadki. Marsikateri kmet ali mešan, ki ima vrt ali njivo, se pritožuje, ker mu je tako brezvestno bitje izruvala šope cvetja ali mu polomilo veje cvetočih grm. Kaj šele bo, ko dozorijo češnje in drugo sadje! Ljudje božji, spoštujte tujo lastnino! Skrunitev prirode je samo po sebi velik greh. Brezobzirno divljanje daje posemnezu samopasnežu kaj slabo spričevalo srčne omike. Se zlasti pa se mora

Kultura

Literarni večer Franceta Balantiča

Prijatelji mladega pesnika Franceta Balantiča, čigar pravkar izišle zbrane pesmi »V ognju groze plapolame« pomenijo odkritje zgodaj pokopanega talenta, pripravljajo Balantičev literarni večer. Ta prireditve bo 9. t. m. v Drami. Obsegala bo uvodno besedo urednika »Doma in Svet« dr. Tineta Debeljaka, Janovo recitacijo šarabonovih sonetov v spomin Francetu Balantiču in recitacijo Balantičevih najbolj značilnih pesmi. Prireditelji so naprosili za recitacije naše odlične igralko in igralko: ge šaričevu in Bolitar Umkarjevo in gg. Jana in Debeveca. Vmes bodo peli Osnovne skladbe na Balantičev besedilo tenorist Lipušček in terocet Finkovih, spremljala pa bosta skladatelj Osnana na piano in Šušteršič na violo. Ob koncu sprejeto govori pisatelj Stanko Kodiper. Vsak udeleženec se prireditve bo dobil poseben bibliofilski tisk, ki mu ostane v spomin na to počastitev mladega, heroično-tragične smrti umrlega pesnika.

Ob izidu pesniške zbirke »V ognju groze plapolame« in v zvezi s pripravljajočo se prireditvijo je založnica Ljudska knjigarna posvetila pesniku eno izmed izločbenih oken svojih prostorov na Izred škofijo. Tu je nastala majhna, okusno aranzirana razstava Balantičevih rokopisov. Tršarjevi ilustraciji k pripravljajoči se bibliofilski izdaji. Sonetnega venca (Zimska pomoč) in sedanje izdaje njegovega zbrane. ga dela. Razstavljen je tudi Tršarjev portret pesnika, dalje vidimo tu Balantičev gonaški »Gudernoc«, v katerem je napisal osnutek Sonetnega venca sonetnih venec (225 sonetov), dalje je razstavljen rokopis prve pesniške zbirke, ki jo je pripravil Balantič za tisk in ponudil Ljudski

mlade in stare v petem letu vojne zavedati, da je nepotrebnost poškodovanje naših vrhov in njiv zločin proti narodu. Svoječas so kmetke ženske s kopirami preganjale razposajene deklice, ki so se po deželi sprehajale z golimi bedri. Letos pa ne bo čudno, če bodo kmetje v samoohranbi za čelji preganjati objestnike, ki imajo predolge roke.

u— Slavko Osterc spada v vrsto naših skladateljev pravkov, ne le po plodovitosti svojega obsežnega dela, nego predvsem po svoji značilni smeri, ki jo je nekompromisno uveljavil doma in še bolj v tujini. Njegovo delovanje, ki je vzbujalo mnogo polemik za in proti, ni ostalo brez sledov v naši glasbi. Osterc se je dejansko boril zoper plitko banalnost in lažni sentimentalizem v glasbi. Osterc je s svojo smerjo absolutne glasbe, četudi je v tem bil hud ekstremist, mnogo kalnega zbilstril, mnogo gnilega razkužil. Kajti Osterc je svež, nov, zanimiv — je Osterc! Na mednarodnih festivalih je bil deležen vseh priznanj. Ob obletnici njegove smrti bo izvajal naš Radijski simfonični orkester pod taktirko Draga M. Sijanca skladateljevo vedro in kleno »Overture classiques«, delo, ki ga je ena največjih svetovnih edicij sprejela v tisk. Sedaj, ko ni več Slavka in Nika, obeh hudomušnih glasistov našega glasbenega življenja, se bomo zopet spomnili enega najostrejših profesorov naše glasbene tvorbe, tistega drobčnega moža, ki je se-pajoč ob palci in srebajoč črno kavo v Zvezdi razburjal dvajset let naše belo mesto, kakor pred njim le Cankar na Mteranem polju. Po Osterčevu Overture classique bomo uživali Dvojčakov ritme in melodije v znameniti »Novosvetski simfoniji«. Po odmoru sledita dve simfonični pesnitvi, Lisztov »Orfeje« in Dukasjev »Čarodejev učence«. Spored bo zaključila Weberjeva živahna uvertura »Oborone«. Predprodaja vstopnic se vrši v knjigarni Glasbene Matice.

u— Učite se strojeplaja! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojeplajni tečaj — dnevni in večerni — pričenejo 3. in 5. junija. Poudk dopolne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Moderna strojeplajnica, desetprstna metoda! Učena zmerna. Vpisovanje dnevno. Praktično znanje, vsakomur vedno koristno. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Važno za vsakogar sedaj in v bodoče v zvezi s strojeplajni tečaj — dnevni in večerni — pričenejo 3. in 5. junija. Učne ure po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

Z Gorenjskega

Vojno mladinsko poklicno tekmovalstvo je bilo pretekli tork večeravno zaključeno v dvorani državne namestnije v Celovcu. K počaščenju zmagovalcev so prišli: Gauleiter dr. Rainer z namestnikom Thimlom, pokrajinska mladinska voditeljca Regger in Lora Peterschingev, vitez železnega križa general Noeldchen in drugi dostojanstveniki. Gauleiter se je zmagovalcem zahvalil za izredne uspehe ter jim izročil darila in listine. Prav posebno se je pri tekmi obnesla gorenjska mladina, iz katere je izšel tudi eden izmed državnih zmagovalcev.

Koroški lovski dan bo v nedeljo 4. t. m. v št. Vidu na Glini. Na svečanost pride tudi vrhovni vojni mojster Scherping, vodja nemškega državnega lovskega urada. Je veliki prijatelj koroške dežele in zlasti tudi gorenjskih krajev. Njegovo pisarno v Berlinu krasi ena sama slika »Triglava«, umetnina koroškega rojaka Hermana Poschingerja. Za svečanost so pripravili v št. Vidu veliko razstavo izbranih lovskih trofejev. Svečanosti se udeležijo tudi gorenjski lovci.

Ni več kakor 20 narcis. »Planinska straža« na Jesenicah je objavila: Narcise nad Jesenicami privabljajo vsako pomlad nešteto obiskovalcev. Takih prizorov, kakor jih mudi Golca, je malo (komaj še pri Admontu, Lunzu in nekaterih drugih rodkih krajih). Zato je treba narcise ščititi in ohraniti. Ne gre, da bi jih ljudje odnašali kar v šopih in koših. Vsaka zloraba bo poslej kazniva. Nihče ne sme odnesti več kakor 20 narcis. Ljubitelji prirode morajo nevedneže poučiti.

V vodnjaku je utonila poldrugo leto stara Hildegarda Steinerjeva v Bistrici na Koroškem. V kratkem presledku, ko ni bila zavarovana, se je sklonila nad 8 metrov globoki vodnjak, da bi si umila ročice, in je padla v globlino.

Po ledeniku je zdrsnila knjigovodka, uslužbena pri Sv. Krvi. Napravila je izlet na smučeh, pa ji je spodrsnilo na osre-njenem snegu in jo neslo 400 m daleč po pobočju Velikega Kleka. Po izredni sreči se je pravočasno ustavila nad prepadom

knjigarni, a so jo dogodki prehiteli, preden je izšla. Tršarjeve ilustracije pa kažejo, da se ta pesnikov intimni prijatelj in sotrpin v Gornarsu razvija v mnogo obetajočega slikarja in knjižnega ilustratorja.

Mehanika vsakdanjega življenja

Pojudno znanstveno naravoslovje je bilo pri nas »Protejem« na razveseljevalni razvojni poti. Obstoj takega časopisa, kakor je bil tisti, ki mu je vtisnila pečat nepozabna osebnost njegovega prvega urednika, pokojnega dr. Pavla Grosjla, je že sam po sebi dal izpodbude k takemu delu in osredotočeval okrog sebe vedno več sodelavcev. Enak učinek imajo po ljudne zbirke. Avtorji spisov te vrste ne pišejo zaradi lastne nasele, iz notranje nujnosti, ki pesnike in umetnike vseh vrst sili k oblikovanju doživljenjske, čustev in misli. Pojudno znanstveni pisci se lotevajo dela takrat, ko jih zveni prilika, da za določen časopis ali zbirko spišejo rezultate svojih in tujih proučevanj, ali obdelajo sumarične izsledke svoje stroke, da tako tudi širšemu čitateljskemu krogu odpro pogled v svojo vedo. Tako je torej razvoj popularne znanstvene literature vedno v tesni zvezi s publikacijskimi možnostmi.

V tem pogledu je treba pravico priznati, da knjižnica »Svet« (slovenska pojudno znanstvena knjižnica) vpliva izpodbudno na te vrste produkcijo in da bi brez nje ne mogli iziti v teh časih taki izvirni spisi, kakor so na primer Murkov »Denar«, Kunaverjevi »Sprehodi po inbu« in pravkar izšla knjiga univ. prof. dr. inž. Antona Kuhlija »Mehanika vsakdanjega življenja« (Svet št. 11, 152 str.). Dr. inž. A. Kuhlija je v svojem spisu segel na tisto področje sodobne fizikalne znanosti, ki je poleg nauka o elektriki dal najpomembnejšo teoretično podlago sodobni tehniki in vplivalo tako, kar najgloblje na sodobno go-

in odnesla samo ogrebotno in zlomljeno nogo.

Požar v občini Dulah na Koroškem je hudo prizadel kmetovalca Jožefa Orterja, po domače Susterja. V kratkem času sta bili upeljeni hiša in gospodarsko poslopje.

Nesreče pod vlakom. Na kolodvoru v Šmohorju na Koroškem je prišla 47letna gospodinja Pavla Menike pod vlak, ki ji je odrezal desno nogo. Prepeljana je bila v beljaško bolnišnico. Na postajališču v št. Jurju na Koroškem je 7letna Hilda Bodnerjeva vstopila na napačni strani v vlak. Brzovlak, ki je pridiral iz nasprotne smeri, jo je podrl in pregazil. Revica je kmalu nato izdihnila. Delavec Jožef Cepina je hitel neke na koroški progi s kolesom čez nezavaročan prelaz, da bi prehitel vlak. Stroj pa je zadel njegovo zadnje kolo in je Cepina dobil pri padcu precej hude poškodbe. 53letna železna čarjeva vdova Leopoldina Enko iz št. Vida na Glini se je peljala z vlakom v Celovec nakupovat. Tu je izdihnila na neki klopi, zadeta od kapi. Prepeljali so jo v domači kraj.

S štajerskega

Svečana izročitev zastav 11 krajevnim skupinam iz Brežicev in iz Trboveljskega okraja se je izvršila na binokšno soboto na gradu Mokricah. Namesto zadržanega Gauleiterja je zastave izročil zvezni vodja Helmutbunda Franc Steindl, ki je v daljšem govoru opisoval pomen nemških krajevnih skupin v obmejnem pasu. Na binokšno nedeljo je bilo po položitvi venca na pokopališču junakov v Brežicah veliko zborovanje na grajskem dvorišču, kjer je prisotne bodril okrajni vodja Bauer iz Ptujja. Popoldne je bila v mestnem parku velika ljudska veselica.

V gaju padlih junakov v Rogoški Slatini je bila v nedeljo svečanost, pri kateri so namestili spominske table za pokojnim desetnikom Alojzom Sreberjem, ki je padel v južni Italiji ter za desetnikom Antonom Serbalom in grenadirjem Alojzjem Korajžom, ki sta padla na vzhodni fronti.

Po nesrečnem naključju je umrl SA Sturmführer Hans Kern, ki ga je graški Gauleiter štel med svoje najzvestejše bojovnike. Pred krematorijem v Gradcu je bila žalna svečanost, na kateri je izpregovoril Gauleiter dr. Uiberreither. Pokojnik, star 40 let, je zapustil vdovo in dva otroka. Ljudsko vseučilišče v Trbovljah je nedavni večer zaključilo svoj zimski spored. Za zaključek je predaval okrajni šolski svetnik Mayerwieser o dednosti.

V mariborskem gledališču so ta teden na sporedu: »Carmen«, »Malo okrajno sodišče« in »Sezona v Solnogradu«.

Nesreče. 46letna Ivana Bratuševa iz Hoč je zaradi srčne oslabelosti padla na vroč štedilnik in se hudo opekla po rokah. 15letni Jože Kačnik iz Oplotnice in njegov tovariš sta našla zavrneno posodo bencina, katero sta zažgala. Kačnik je dobil hude opekline na glavi, vratu, trebuhu in prsih. 72letna Alojzija Kurnikova iz Šarenine se je po polomila pri nesrečnem padcu. Poškodovanci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Iz Trsta

Obroki maščob za junij. Tržaško prehranjevalno ravnanstvo objavlja. Za mesec junij prejmejo potrošniki Tržaške pokrajine in občin Visoke Istre sledeče količine maščob: v Trstu, Trilžu, Miljah in Dolni pol decilitra olja, 250 gramov, zaseke, 100 gramov masla, skupno 400. V drugih občinah Tržaške pokrajine in v občinah Visoke Istre pa prejme vsak potrošnik pol decilitra olja, 230 gramov zaseke, skupno 280 gramov. Razen tega je predviden dodatek 100 gramov zaseke za težke delavce in 200 gramov zaseke za najtežje delavce.

Prijava nad 70 let starih oseb. Nad 70 let stare osebe, ki bivajo v tržaški občini in ki imajo živilske nakaznice te občine, so dolžne prijaviti se pri občinskem prehranjevalnem uradu v ulici Malcantoni št. 3 oz. pri odeskovnih delegacijah v Barkovici, Proseku in Opčinah.

Nova uređitev voznih dovoljenj. S 1. junijem t. l. je ukinjena veljavnost vseh voznih dovoljenj ter izkazov za vsa ona vozila, ki so smela doseči preko pokrajinskih meja. Za vsako vožnjo preko pokrajinskih meja je od 1. junija t. l. dalje potrebna posebna dovolilnica pristojnega pooblaščenca pri nemškem gospodarskem svetovalcu. Prošnje za dovolilnico morajo vsebovati označbo vozila, znamko, lastnikovo ime ter bivališče, vozne dneve za vožnjo in obratno vožnjo, točno vozno smer ter označbo tovora.

Nova gledališka skupina sodeluje v zadnjem času na odru tržaškega Verdijevega

gledališča. Uvodna predstava skupine Carli-Basaggio je bila Goldonijeva »Krtmarica«.

V Jadranskem Primorju ne bo poletne učne pomoči. V smislu odloka italijanskega prosvetnega ministra bo na italijanskem področju uvedena za čas počitnic posebna »poletna učna pomoč«. Ta ukrep je bil potreben zaradi sklepa šolskega leta, ki je bil določen za začetek maja. Ker pa je vrhovni komisar operacijskega področja Jadranskega Primorja določil konec šolskega leta s 30. junijem 1944, ne bo uvedena za učence in učenke na tem področju tako učna »poletna učna pomoč«. Vrhovni komisar je poskrbel za to, da bo v poštev prihajajočim učenem in učenkam zagotovljen obed tudi v poletnih mesecih.

Smrtina koša. Te dni so umrli v Trstu 15letna Bruna Druškovič, 73letna Simeona Papak, 34letna Umberta Debeve-Giraldi, 68letni Henrik Rekak, 68letna Jožefina Pahor, 80letna Ivanka Zele, 75letna Marija Cuk in 69letna Felicita Kovačič vd. Metsek.

Pokvarjena mladina. Tržaško gospodinjstvo Klementino Toscan iz Trgovske ulice 31, je okradel učenec Savin D. Na srečo ga je opazil neki gospod, ki je dečka prijel. Izkazalo se je pri zaslišanju vprico dečkove matere, da ima nepopolnoljivi deček na vesti še druge tatvine. Njegova 41letna mati Marija D. se je potožila na policijo, koliko skrbi in sitnosti ima s svojim sinom, ki ga ni mogoče krotiti. Oblast je poskrbela za strožje nadzorstvo nad pokvarjenim dečkom, ki je zadrževal pri zaslišanju, da je ravnal po vplivom nekaterih svojih sovrstnikov. Pokvarjeni tržaški mladini bo treba posvetiti večjo pozornost.

Iz Gorice

Vsak dan nezgode. 20letna natakara Albina Leban, ki je uslužbena v Petotovi gostilni na trgu De Amicis, je nesla posodo z vrelo vodo. Pri tem se je polila in dobila občutne opekline na obrazu in desni rami. Slična nezgodi je doletela 25letno Ana Ferrari iz Gorice, ki ima hudo opečeno desnico. Ponesrečenki se zdravita v gorški bolnišnici, kamor se je zatekel tudi 31letni delavec Zmagoslav Duin iz Ronkov, ki je poslal svoj osebni jubilej s tem, da si je privoščil nekoliko preveč vipavca. Ko se je vračal domov, je padel na cesti, ki vodi h goriškemu Gradu, in se potolkel po glavi.

Uspešna borba proti črnoborzičancem. Organi gospodarske policije, ki beleži v zadnje čase lepe uspehe v borbi proti pojavom črne borze, so zaplenili te dni Veroniki Narardo 220 jajc, Klorindi Del Bianco 120 jajc, Tereziji Battiston 100 jajc, Luciji Pascot 200 jajc, Mariji Pascot 210 jajc, Nataliji Pascot 150 jajc. Vse so doma iz Furlanije. Razen tega so zaplenili Mariji Buttiglioni iz Gorice 130 jajc, Alvaru Marconu 90 jajc, Antoniji Tajarioli 270 jajc, Mariji Jurzula iz Pulja pa 280 jajc. Skupno je bilo zaplenjenih okoli 2.000 jajc, ki so bila stavljena na razpolo redni potrošnji. Delavcu Emilu Lebanu so zaplenili 100 zavojčkov ljudskih cigaret, 3 kg masla pa mehaniku Francu Antonelliju. Aretiran je bil trgovec Renato Bignolini, ker je skrivaj zaklal tri kozličke. Silčna usoda je doletela tudi potrošnico Marijo Pirih, ker je prevzela na nekem trčiku kozličke.

Pred gorškim sodiščem se je moral zagovarjati te dni 38letni mehanik Valentin Rupil iz Krmina, ker se ni držal predpisov glede policijske ure. Obsojen je bil na globo 300 lir in poravnava sodnih stroškov. Na isti znesek globo je bil obsojen 69letni Alojz Cijan iz Gorice, ki se mu bili svojčas zaplenili 116 kg razne nepravice, ki jo je kanil prodajati po preiranih cenah. Na mesec dni je bil obsojen 40letni Virgil Bratina, ki stanuje v Novi ulici 156 v Solkanu. Po poklicu je železniški čuvaj in je bil obtožen, ker je dne 17. februarja t. l. samovoljno zapustil svoje službeno mesto. Dne 15. aprila so zasačili organi gospodarske policije na ločnem mostu 35letnega Ivana Valentinuza iz Romansa ob Soči, ko je peljal na pokritem vozičku 55 kg težko tole, ne da bi imel predpisano dovolilnico. Sodšče je obtoženca opustilo zaradi pomanjkanja dokazov krivde.

Brilski kmetiel so ukradli košaro češenj. 44letna kmetica Antonija Maraz iz Brd je prinesla v Gorico naprodaj košaro češenj. Za trenutek je pustila košaro v neki veži v Raštelu. Ko se je vrnila, ni bilo več ne košare, ne češenj. Oškodovana je za nad 200 lir.

Tudi hraste krađejo. 46letnemu kmetovalcu Alojziju Markiču iz Podgore so odpeljali iz gozda 10 hrastovih in 7 ko-

ne zmeraj tako lasen, da bi ga mogel popoln laik takoj razumeti, vzlic temu je po splošni liniji: poljuden in koncem koncev razumljiv vsakomur, kdor se zadostno poglubi v knjigo in si ne obeta takojšnjega, kar se da cenega obvladavanja njene strokovno dovolj obsežne vsebine.

Knjiga »Mehanika vsakdanjega življenja« je razdeljena v dva dela. Prvi del obsega splošno mehaniko, drugi je odmerjen pojavom nihanja in valovanja. V prvem obravnava pisec med drugim maso in gostoto, silo in težo, sestavljanje in ravnotežje sil, načela, na katerih slone stroji, pojav notranje sile in napečnosti, možnost snovi, gibanje in hitrost, načine pospeška, zglede enskomernega in harmoničnega gibanja, dalje sestavljanje gibanj in relativno gibanje. Nato prehaja k osnovnim zakonom dinamike, podaja nekaj primerov, obravnava v posebnih poglavjih mehanično plat dela, se zaustavlja pri energijah, utemeljuje moč kot gospodarski faktor, ne preze slovečega zakona o ohranitvi energije, maveč ga razlaga v posebnem poglavju, potlej se bavi s trdnimi telesi in s tekočinami. Prikaže hidravlično stisljavnico in principe plavanja, zračni tlak, žrpalke, vodne stroje in druge tekočinske priprave. Del o splošni mehaniki sklepa po poglavju o gibanju tekočin in plinov. V drugem delu se sezanja bralec s pojavi nihanja, z bistvom in značilnostmi valovanja, s pojavi pri širjenju valov, ter dobil naposled tudi najvažnejše pojme o zvoku.

Vsa knjiga je obilno ilustrirana: diagrami, skice, slike in fotografije posnetki posnoročje besedilo in samo dvigajo vrednost spisa.

O Gradnikovi zbirki »Pesni o Majke«, ki je izšla v založbi Narodne tiskarne in vzbudila zaslužen pozornost, piše v najnovejšem zvezku »Umetnost« Marij Ska-

lana in pravi med drugim: Čez svojo mehko občutno, pretežno erotično in čustveno poezijo v »Padajočih zvezdah« se je Alojz Gradnik s svojo poezijo bogato pesniško žetvijo dvignil na zenit sodobne slovenske lirike. Postal je poleg Zupančiča vrh, ki ga bo težko doseči in še težje preseči. Medtem pa, ko je dosegel Zupančič celo prazgodaj svoj sloves, ko nam še niti ni bil dal svojega najbolj klenega pesniškega zrna, je ostal Gradnik skoraj prezrt, in v svojo samoto moremo ugotoviti, da še vse do zdaj nimamo o njem in njegovem delu niti ene same izčrpe monografije. ... Gradnik je bil že od začetka refleksivni liriki, čeprav so sprva prevladovala v njegovih pesmih še druge strune, v poznejšem razvoju je pa šel vedno bolj v globlino vrtajoče misli, ne da bi pri tem trpela čista lepota občutja. In prav v tem je morda poglavitna skrivnost njegove ne navadne sile. M mo tega je njegov motiv: ni svet tako širok, kakor pri nobenem drugem slovenskem pesniku, in tudi prečesto zelo samonikel. Nadaljnja odlika je njegova dovršena izbrušena forma, ki mu je dovolila ustvariti med drugim take popolnosti, kakor je n. pr. nedosežni sonet »Vrnitev«: Rad bom počival tam, kraj naše hiše. ... Ocenjevalec pravi nadalje, da je Gradnik v svojih zadnjih zbirkah do konca prečeljen kakor najzlahtnejše vino njegovih rodni sonetih Brd. Tak je tudi v najnovejši zbirki, v »Pesmi o Majke«. Na to Skalan označuje zbirko po motivni vsebini posameznih pesmi in skipe: Tako je zbirka smotno urejena in enotna. Z njo se je Gradnik spet pomaknil više na strni poti svojih pesniških vzponov, kateri — kot vse dokazuje — še vedno ni zaključil. Knjižica je grafično vzorna, tako po zanimivi in simbolični dojeti Debenjakovi naslovi strani, kakor po papirju, tisku in vezavi.

stanjevih debel. Oškodovana je za nad 30.000 lir. Zadevo preiskuje varnostna oblast.

Beleznica

KOLENDAR:
Sobota, 3. junija: Klitilda.
DANAŠNJE PRIREDITVE:
Kino Matica: Slavčeva pesem.
Kino Sloga: Sanders živi nevarno.
Kino Union: Ljubavna pisma.
Kino Moste: Indijski nagrobni spomenik.
DEZURNE LEKARNE
Danes: M. Sušnik, Marjin trg 5, Dou-Klanjšček Dia, Gosposvetska cesta 4, Bohl-nec ded., Cesta 29. oktobra 31.
ZATEMNITEV
je strogo obvezna od 22. do 4. ure.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA
Sobota, 3. junija: ob 18: Ognjenik, Red Sobota.
Nedelja, 4. junija, ob 18: Dona Diana. Iven. Cene od 26 lir navzdol.

Veseloigra L. Fulde »Ognjenik« je prjetna, za bavna igrlica, ki ima za snov spore iz zakonskega življenja. V tej salonski igri, ki se odlikuje z izvrstno naplalnimi, hvalečnimi vlogami, so glavne osebe: Edvard Henings, arhitekt — Nakerst, Sabina, njegova žena — Vida Juvanova, njun hišni prijatelj in pravni svetovalec svetnik Blom — J. Kovč. vzrok za ločitev: Vera Verena — Gabrijelečeva ter epizode: Kruse, stavbni vodja — Brezgar, Krescencija, Sabina do jolija — Rakarjeva, Betka in Tona, služkinji — Pugljeva in Mazovčeva. Režiser: J. Kovč. Scena: inž. E. Franz. — Opozarjamo, da bo uprizoritev »Ognjenika« danes v soboto ob 18. zadržlj v tej sezoni.

Morote: »Dona Diana«, Veseloigra v treh dejanjih. Po C. A. Westovi predelavi in prevodu Jos. Cimpermana posloveli Fr. A. Osebe: Don Diego, vladajoči grof v Barceloni — Vl. Skrbinešek, Dona Diana, dedna princesa, njegova hči — Razbergerjeva, Dona Lavra in Dona Fenisa, njegovi nečaklani — V. Juvanova in Ukmar-Boltarjeva, Don Cesar, princ iz Urgela — Gregorin, Don Louis, princ iz Barne — Bitenc, Don Gaston, princ iz Poxa — Verdonik, Perin, princisni tajnik in zaupnik — Jan, Floreta, princesa na hišna — Pugljeva. Režiser: prof. O. Šest. Scena: inž. Franz. Kostumi: J. Vilfanova. Godbo zložil Stanko Prek Glasbene točke izvajajo gojenci prof. Preka.

OPERA
Sobota, 3. junija: ob 18: Manon. Red B. Nedelja, 4. junija, ob 18: Melodije srca. Opereta. Cene od 40 lir navzdol.

J. Masenec: »Manon«. Opera v štirih dejanjih (šestih slikah). — Osebe: Manon Lescaut — Heybalova, Pousette — Barbičeva, Javotte — Baukartova, Rosette — Jančarjeva, Chevalier des Grioux — Li. pušek, grof des Grioux — Betetto k. g. Lescaut, Garde du Corps, bratranec Manone — Janko, Guillot de Morfontaine — M. Sanein, Bretigny — Dolničar, 1. gardist — Langus, 2. gardist — Mendin, sergent — Perko. Dirigent: dr. švara. Režiser: C. Debevec. Scena: inž. Franz. Kostumi: D. Kačerjeva.

V nedeljo bodo ponovili v Operi priljubljeno Gregorčovo opereto »Melodije srca«.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 3. JUNIJA
7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav: vmes od 7.30 do 7.40: poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koračnica, napoved sporeda (nem. in slov.). 12.00 do 12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemšč

SPORT

Od jutra do večera — življenje na stadionu v Šiški

NOGOMETNI SPORED

Jutri ob 18. se bodo na Hermesovem stadionu v prijateljski nogometni tekmi spoprijeli železniški prometni uradniki in Hermežani. V moštvo prometnikov bodo nastopili nekateri znani igralci ljubljanskih klubov, kakor Pilej (Ljubljana), Rogelj, Franzot in Košmerlj (Hermes), Šibenik in Verbek (Mladika). Hermes bo nastopil v najboljši sestavi ter skušal opravičiti sloves, ki ga uživa. Njegova igra proti Ljubljani nam je garancija za precej tekem v naprej.

Nastopi v odbojki in košarki

Hermesov odsek odbojke priredi tudi jutri v okviru svojih proslav za 25letnico tekmovalenja v odbojki, ki se ga bodo udeležila naslednja moštva: moštvo športnih učiteljev, Mladika, Zabajak, Iztok ter dve moštvi prireditelja. Tekmovalenja prične ob 8. zjutraj. Obenem bodo nastopili tudi igralci košarke, in sicer po eno moštvo Mladike in Hermes.

Tekme v odbojki doslej niso bile nikoli pred širšo javnostjo, čeprav je ta igra zelo lepa in zanimiva. Hermesov odsek je s sistematično vzgojo igralcev odbojke uvrstil odbojko v aktivne sportne panoge. Vstopnina 2 in 3 lire.

S tekalščem po svetu

Za nogometaši so se začeli počasi gibati tudi lahkotletci.

Italijanski atleti so se izkazali z nekaj dobrimi rezultati, ki so jih dosegli na tekmovalnih v Veroni in Milanu. V Veroni je zmagal na 400 m Lanzi v času 48,5 pred Paterlinijem. V skoku v višino je dosegel Campagner znakom 185 cm.

V tekmovalju dam v Milanu je bila prva Piccinini v metu krogle z rezultatom 12,22 m. v skoku v daljino pa s skokom 5,24 m. V metu na 200 m je zmagala Cattaneo v času 26,9 sek., v skoku v višino pa Gallo s 150 cm.

Pri lahkotletskih tekmah je dosegel dr. Loh v Giessenu v metu krogle odlični rezultat, in sicer 15,26 m daleč. Dr. Loh je bil pri nemškem podzemskem prvenstvu v letu 1943 četrti v metu krogle.

Finsko prvenstvo v tekni čez dim in strni je bilo izvedeno v Sortavali (vzhodna Finska). Zmagal je med 60 tekmovalci Viljo Heino, ki je 7,8 km dolgo progo pretekel v izvirnem času 27,52 minut, ter vidno premagal Taista Maekija. Maeki je bil s časom 28,28 min. drugi.

Pri tekmah za nemško klubsko prvenstvo so bili doseženi na berlinskem stadionu zelo dobri izidi med moškimi in ženskami. Vestranski Kohlhoff je dosegel v metu na 400 m dober čas 51,2 sek., ter v skoku v daljino skok 6,98 m. Hausen je zmagal v metu na 800 m v času 1:59,5 min., in v metu na 1500 m v času 4:09,8 min. Pri ženskah je zmagala Erika Sand-dann-Biess v metu na 100 m v odličnem času 12,2 sek., in v metu na 80 m čez zapreke v času 12,3 sek. Zuhde je bila prva v metu krogle z metom 12,06 m in Erler v metu kopja z metom 38,10 m.

Starini ljubljanskih nogometašev bodo trenirali jutri od 9. dalje na Hermesovem stadionu.

Marija Paschali †

Dne 14. maja je umrla v Ljubljani dobro znana in priljubljena 85letna gospodična Marija Paschali.

Njen oče je bil avstro-ogrski državni uradnik in je umrl kot vladni svetnik. Očetov brat je bil v Prešernovih letih v Ljubljani advokat. Pokojnica je obiskovala ljubljansko uršulinsko dekliško šolo in v Filharmoniji pri prof. Zöhreru klavirski pouk. Pozneje je poučevala klavir na svojem domu. Ta pouk sta obiskovala tudi moja dva otroka. Tako smo se seznanili in pozneje sprijateljili. Mladina jo je zelo čislala. V poznejši dobi, ko sta Glasbena Matica in nemško muzikalno društvo imela svoj pouk in so mnoge mlajše moči s konservatorija pridobile učence, se je število teh pri pokojnici vedno bolj krčilo in navezana je bila bolj na svojo neznanost pokojnico.

Ker sva z ženo zaradi obolenja morala ostati doma, sva zvedela za bolezen gđ. Paschali šele po obvestilu znane gospe, ki je povedala, da je povsem nezavedna in da se je bati njene hipne smrti. Žena jo je želela se enkrat videti in se je s sinom odpeljala k nji naslednji dan (13. maja). Gđ. Paschali je bila povsem zavestna, povedala je natančno, kako se je pričela bolezen, kakšne bolečine so se pojavile in kaj je ukrenil zdravnik. — Morda vendar zmagala njena kreпка narava, sem si mislil, a sem se motil. Drugi dan zvečer je umrla.

Blage duše ni več med nami, a njen spomin nam bo trajno živel.

Dr. Fran Göstl.

Zalivanje vrtov z gnojnicjo

Se bolj ko druga leta opažamo letos, da po nekaterih vrtovih zalivajo celo zelenjavo, ki jo uživamo v surovem stanju, posebno pa solato z gnojnicjo. To delajo celo ob času, ko je zelenjava skoraj že dorasla in zrela za porabo.

Res je, da zalivanje z gnojnicjo pospeši rast solate, na drugi strani pa kupce in konsumente tako silena zelenjava spravlja v nevarnost za zdravje. V gnojnicji se nahajajo kralji, ki po zavžitju zelenjave lahko povzročijo prebavne motnje in črevesne katarje. V gnojnicji se nahajajo jajčeca črevesnih parazitov, glist itd., ki se potem v prebavljeni konsumentu razvijejo ter zlasti pri otrocih povzročajo tako pogoste prebavne motnje. Izgovor, da je solata pred uživanjem vendar oprana, nikakor ne opravičuje te grde razvade nekaterih vrtnarjev. Enkratno pranje solate, prav tako pa niti večkratno pranje, čeprav v tekoči vodi, ne more popolnoma zanesljivo solate očistiti kralji in jajčec parazitov.

Ob poletni vročini, zlasti pa dandanes, ko je življenska odpornost prebivalcev zaradi izrednih razmer zmanjšana, pogosto nastopajo težke črevesne nalezljive bolezni skupine tifusa in grize. Nihče vendar ne more trditi, da bi ta ali ona gnojnica ne bila okužena tudi s kalmi teh nevarnih bolezni. Uživanje tako okužene solate in druge v surovem stanju užijne zelenjave lahko povzroči nastanek bolezni, ki imajo najtežje posledice za konsumenta, prav tako se pa zato te bolezni lahko razširijo v obliki epidemije med drugim prebivalstvom.

Izključno gnojnice po vrtovih je po cestno policijskem redu strogo prepovedano. Mestni zdravstveni urad je na to razvado prebivalstva že večkrat opozarjal. Ker zalivanje v surovem stanju užijne zelenjave z gnojnicjo lahko povzroči težke epidemije nalezljivih bolezni, bo oblast v bodoče primorana k najstrožjemu nadzorstvu, seveda bo pa tudi prisiljena, da proti kršiteljem, ki s takim svojim ravnanjem spravlja v nevarnost zdravje svojih bližnjih, uporabi zakon.

Odlaganje smeti in odpadkov ob cestah

Mestno županstvo je že večkrat opominjalo prebivalstvo mesta Ljubljane tako v sredini kakor tudi v okolici, naj v lastnem interesu spoštuje temeljne higienske zahteve in predpise o vzdrževanju snage po mestnih cestah in ulicah.

Toda še vedno se opaža, da stanovanjci stresajo hišne smeti kar na občestne prostore, na obrežja Ljubljane, v razne kotičke ob cestah ali celo sosedom pred hišo.

Klub pomanjkanju voznikov mestna občina doslej še ni zmanjšala števila smetarjev ter pobiranje smeti še ni skrajšeno in zato tudi ni izgovora, da hišnih smeti ni mogoče oddajati po predpisani poti.

Razni stavbeniki in prevozniki, ki odvažajo odpadno gradivo s stavbišč in iz raznih voljašnic, ga stresajo kar za kakim ogrom v bližnjih odročnih ulicah, namesto da bi ga odpeljali v kako gramoznico ali na drug prostor, ki je določen za odlaganje nevarnega gradiva.

Pridni vrtnarji, ki obdelujejo svoje vrtove in druga zemljišča ter pri prebujanju vrtov nabirajo skupaj razno kamenje in smeti, odlagajo trebež kar ob cestah ali celo po hodnikih. Tako nabrani material je treba spraviti v kak kotiček vrta ali zemljišča, kadar ga je na nabranega že dovolj, ga je treba odpeljati na kak za to primeren in dovoljen prostor.

Večno smeti in pepela pa lahko prav koristno porabimo za gnojenje vrtov, če

napravimo kompost, ki je najizdatnejše gnojilo. Zato naj vsi prebivalci, ki razpolagajo z vrtovi, rabijo pepel in smeti za gnojenje svojih vrtov, saj je sedaj prav veliko pomanjkanje gnojila.

Mestno županstvo znova poziva prebivalce mesta, ki so vedno sloveli za prijatelje snage, naj se ravnajo po higienskih predpisih in odredbah mestnega cestnega reda, da ne bo treba uporabljati ostrejših ukrepov, ki morajo biti povsod v veljavi, da se prepreči nesnaga na cestah in razširjanje raznih epidemij o poletni vročini.

Obvestilo uprave policije

V teh dneh bodo organi policijskih stražnic dostavljali po hišah ljubljanskega mestnega področja dvojce tiskovin, in sicer: »Hišni seznam stanovanalcev« in »Seznam osebja, zaposlenega v obratnih«. Prvo tiskovino prejme hišni lastnik oziroma hišni upravitelj, drugo tiskovino pa lastnik obrata odnosno obratovodja.

V prvo tiskovino »Hišni seznam stanovanalcev« naj se vpišejo vsi hišni stanovanalci po abecednem redu. (Najprej se vpiše družinski poglavar, nato njegova žena in za njo po starosti vsi otroci in končno vse ostale osebe, ki žive z družino v skupnem gospodinjstvu.) Hišni gospodar odnosno upravitelj mora vpisati vse najemnike in podnajemnike ne glede na to, ali biva doletni stanovanec v Ljubljani stalno ali samo začasno, t. j. vpisani morajo biti vsi stanovanalci, ki točasno stanujejo v hiši razen začasnih hotelskih gostov.

Drugo tiskovino so dolžni izpolniti lastniki obratov ali obratovodje. Vanjo naj vpišejo vse obratno osebje, zaposleno v obratu določeno čas dneva, ko se nahaja izven svojega stalnega bivališča.

Po preteku enega tedna bodo policijski organi pobrali izpolnjene tiskovine.

Ti seznam so namenjeni za sestavo pomožnih okrožnih prijavnih kartotek, zato morajo biti tiskovine izpolnjene čitljivo s črnim z vsvo vestnostjo in natančnostjo. Hišni lastniki, upravitelji, lastniki obratov in obratovodje so odgovorni za to, da bodo v seznam vneseni prav vsi hišni stanovanalci oziroma vse obratno osebje in ne sme biti prav nihče izpuščen.

V primeru, da hišni lastnik oziroma lastnik obrata ne bi prejel tozadevnih tiskovin, naj se obrne na pristojno policijsko stražnico, v katere okolišču stanuje oz. izvršuje svoj poklic.

Grob za grobom se vrsti

V Ljubljani so umrli od 19. do 25. maja 1944: Erbežnik Ivana, 85 let, zasebnica, Sv. Florijana ulica 14; Osterc Stanko, 49 let, bivši strojni ključavničar, Vidovdanska cesta 9; Verbek Anton, 54 let, zva-ničnik drž. žel., Zvezna ulica 15; Sirol Peter, 55 let, bivši laborant pri tvrdki »Isis«, Vidovdanska cesta 9; Selan Ivana, rojena Pogacar, 67 let, vpkovjenika tobačne tovarne, Mencingerjeva ulica 57; Janežič Anton, 63 let, industrijski, Sv. Florijana ulica 14; Kveder Jožef, 39 let, trgovski zastopnik, Tržna ulica 8/1; Kupljen Jelavica, rojena Kutin, 83 let, vdova notarja, Zrinjskega cesta 5; Triller Marija, 35 let, zasebnica, Rožna dolina, Cesta VIII/6; Vidic Otton, 76 let, viš. sodni svetnik v pokloju, Erjavčeva cesta 4/II; Blaž Josip, 72 let, finančni uradnik v pokloju, Rimska c. 23; Klemenčič Helena, 94 let, bivši kuharica, Streliška ulica 22; Hribal Ivana, rojena Röthel, 72 let, zasebnica, Smartinska 20; Strukelj Ana, sestra Mirjana, 27 let, Vidovdanska cesta 5; Hafner Marija, rojena Mohar, 38 let, Nunska ulica 17; Rus Marjana, 3 leta, hčerka uradnika Poštne hranilnice, Hradečkova 28.

V ljubljanski bolnici so umrli: Mesec Ivan, bivši čevljarški mojster, Tržna ulica št. 5; Remic Neža, 60 let, poljska delavka, Podsmreka 43, občina Dobrova; Krnc Marija, 70 let, zasebnica, Sodražica 141; Kumer Matija, 3 leta, sin mesarja, Rudnik 35; Lavriša Jerica, 61 let, kuharica, Vodnikova cesta 97; Zidan Alojzij, 43 let, sprevo-dnik v pok., Galjeveca 154; Mlakar Leopold, 73 let, vpkovjenik pis. adjunkt, Povšetova št. 64; Zitnik Milan, 31 let, zasebnik, Hrašnik — hiralnica; Blatnik Jožef, 63 let, posestnik, Ponikve 34; Kremžar Jakob, 58 let, uradnik državnih železnic, Gestrinova ulica 2; Hafner Katarina, 54 let, žena delavca, Sava 152; Jakovec Franciška, 77 let, zasebnica, Studence 26; Zbašnik Franc, 21 let, sin posestnika, Koblarje 15; Merlak Janez, 60 let, Rovte 99, zasebnik; Puc Ivan, 70 let, bivši krojač, Cesta v Mestni log 79; Naglost Marija, rojena Rozman, 77 let, zasebnica, Trnovski pristan 8; Ragazzi Alojzija, 77 let, vdova drž. uradnika, Poljanska cesta 17; Lovšin Marija, 45 let, Livold 22, posestnica; Melik Jožef, 33 let, mestni mizar, Izanska cesta 32; Podstudenšek Apolonija, 50 let, kuharica, Gorupova ulica; Režek Janez, 21 let, Sola na Ledini; Sraj Ivan, 24 let, domobranec, tehnična srednja šola.

Naročite se na romane „Dobre knjige“

Iz Hrvatske

Škoda zaradi letalskih napadov v Zadru. Izšel je pregled o škodi, ki so jo povzročili letalski napadi na svojih napadi dalmatinskemu mestu Zadru. Poleg drugih zgradb in poslopij so uničili 4 cerkve, in sicer stolnico, cerkev sv. Franciška, Marijino cerkev ter samostan in knjižnico pri Zdravi Mariji. Poleg tega je bila v Zadru uničena bolnišnica, trgovska in tehnična šola, gimnazijsko poslopje, zgodovinski arhiv, srednja tehnična šola, šola čipika, učiteljska, neka ljudska šola, konvikt Nikole Tomaseja, konvikt sv. Dimitrija, Zavod za sromišne vajence, škofijsko bogoslovje, samostan Marije Device, Narod. no gledališče in kinematograf Impero.

Veliko skladišče tolpa padlo v nemške roke. Pri čistilnih akcijah v srednji Hrvatski in na Balkanu na področju med Plitviškimi jezeri in pogorjem Velebit so zaplenile nemške čete tudi v prejšnjem tednu velika skladišča živil in streliva. V bojih so izgubili komunistični banditi 681 mrtvih in 220 ujetnikov in prebežnikov.

Iz Srbije

Hude izgube tolovajev. Na nekem bojnem odseku ob Drini so izgubili te dni komunistični tolovaji znova 243 mrtvih in 93 ujetnikov. Poleg tega je bilo zaplenjenega precej orožja in municije.

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L — 30, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L — 20. Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. Za ženske v dopisovanju je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L — 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L 3.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—.

Službo dobi

POMOČNICE: več provizorij, išče krojaški modni salon za takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13191-1a

DVA HLAPE: h konjem in za poljska del. sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Krušič Ivan, Bezenkova ul. 10. 13433-1a

KUHARICO: samostojno, za kuhno in pospravljanje sob, išče dvočlanska družina. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13436-1a

RAZNAŠALKO: pridno in pošteno, za dvečlansko, iščem za takoj. Najraje takšno, ki je že bila v takšni službi. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13535-1a

FRIZERKO: samostojno moč, sprejemem takoj v stalno službo. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Frizerke«. 13504-1a

Zasluziek: za nizek honorar izdelujem silbume vseh držav Evrope. Naslov v ogl. odd. Jutra. 1227-3

Prodaj: SPORNI VOZICEK prodaj. Rezijska 11. — 13178-6

PRODAM: Trenčkot, malo rabljen; eno svetlo in eno črno obleko ter par čevljev št. 39. Na oglej pri Bajku Alojziju, krojaču, Florijanska ulica 40. 13432-6

MOTORNJA KOLESA: 125 in 250 cm, popolnoma intaktna, s skroto novimi gumami, ugodno prodaj. Vprašati pri tvrdki Ileršič, Ljubljana, Rimska cesta 13. 13250-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

MOSKE HLAČE: rjave, nove, usnjene, prodaj. Prekupčevalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praklično za čevlje«. 13587-6

RADIOAPARAT: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6

PRODAM: 4 čevlji, prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13445-6

MLADE LISICE: prodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13450-6

DAMSKO CEVLJE: sive, platinova, z visoko peto, prodaj. Logar Marija, Poljanska c. 15, stopnišče VIII. 13475-6

NAMIZNI TENIS: (ping-pong) prodaj. Ogled ob 13. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 13476-6